

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat prin Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014 - 2020

Axa prioritară 4: Incluziunea socială și combaterea sărăciei

Obiectiv specific 4.16 - Consolidarea capacității întreprinderilor de economie socială de a funcționa într-o manieră auto-sustenabilă

Titlul proiectului: NESES - „Start-up social Nord Est!” – antreprenoriat social sustenabil in regiunea Nord-Est

Cod SMIS: 128520

Manager proiect,
Dorin Gabriel Burlacu

**GHIDUL SOLICITANTULUI DE AJUTOR DE MINIMIS
pentru beneficiarii admiși la finanțare în urma finalizării concursului de planuri de
afaceri derulat în cadrul proiectului NESES**

FEBRUARIE 2021

Contract de finanțare nr. 9487/30.09.2019.

Primăria
Municipiului
Botoșani

asociația
PARTENER
Grupul de Inițiativă
pentru Dezvoltarea Locală

Cuprins

Introducere	3
I. Legislația națională și europeană aplicabilă	4
II. Ajutorul de minimis -generalități.....	5
II.1. Termeni și definiții	5
II.2. Ce este ajutorul de minimis	7
II.3. Domeniul de aplicare	7
II.4. Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale prin FSE	8
II.5. Valoarea ajutorului de minimis	9
II.6. Ghidul întreprinderilor sociale	9
III. AJUTORUL DE MINIMIS ÎN CADRUL PROIECTULUI NESES	16
III.1. Informații generale	16
III.1.1. Localizarea afacerilor	18
III.1.2. Valoarea eligibilă a ajutorului de minimis	18
III.1.3. Sume aplicabile și rata sprijinului	18
III.1.4. Domeniul de aplicare	20
III.2. Obținerea subvenției de minimis în cadrul proiectului NESES	20
III.2.1 Pregătirea dosarului planului de afaceri	20
III.2.1.1.Eligibilitatea activităților	20
III.2.1.2.Eligibilitatea beneficiarului	21
III.2.1.3.Eligibilitatea planurilor de afaceri	22
III.2.1.4.Eligibilitatea cheltuielilor	24
III.2.2.Evaluarea planurilor de afaceri	26
III.2.2.1.Evaluare conformității administrative și a eligibilității	26
III.2.2.2. Evaluarea tehnico-financiară a planului de afacerii și Prezentarea planurilor de afaceri în fața Juriului	26
III.2.2.3. Priorități orizontale și Teme secundare FSE	27
III.2.3. Ierarhizarea și selecția planurilor de afaceri în vederea finanțării prin schema de ajutor de minimis	30
III.3.Pregătirea antreprenorilor în domeniul de activitate vizat de planul de afaceri selectat	31
III.4.Organizarea și funcționarea unei întreprinderi sociale finanțate cu ajutor de minimis	31
III.4.1.Înființarea întreprinderii	31
III.4.2.Acordarea ajutorului de minimis	32
III.4.3.Drepturile și obligațiile beneficiarilor de ajutor de minimis	33
III.4.4.Obligațiile și drepturile administratorilor schemei de ajutor de minimis	34
III.4.5.Motive de restituire integrală a ajutorului de minimis	35
III.4.6.Recuperarea ajutorului de minimis	36
III.4.7.Semnarea contractului de subvenție	37
III.5.Monitorizarea funcționării și dezvoltării celor 21 de întreprinderi sociale finanțate	37
III.6.Achizițiile	40
III.7.Măsuri de informare și publicitate	40
III.8.Dispoziții finale	40
IV. CONCLUZII	40

INTRODUCERE

Schema de ajutor de minimis **Srijin pentru înființarea de întreprinderi sociale** se raportează la promovarea antreprenoriatului social în România, la integrarea vocațională în întreprinderile sociale și în economia socială, precum și la accesul la ocuparea forței de muncă.

Întreprinderile sociale reprezintă o sursă de locuri de muncă, în special pentru grupurile vulnerabile de oameni, care întâmpină dificultăți în obținerea unui loc de muncă (tineri șomeri pe termen lung, persoane cu handicap, persoane din comunitățile rurale etc.). În România, cadrul legal care face trimitere la acest tip de întreprinderi a fost instituit prin Legea nr. 219/2015 privind economia socială.

Ministerul Fondurilor Europene sprijină activ întreprinderile sociale, astfel că prin Ordinul nr. 772/2018 privind aprobarea schemei de ajutor de minimis „Srijin pentru înființarea de întreprinderi sociale”, aferentă Programului operațional Capital uman 2014-2020, axa prioritară 4 „Incluziunea socială și combaterea sărăciei”, obiectivul specific 4.16 „Consolidarea capacității întreprinderilor de economie socială de a funcționa într-o manieră autosustenabilă” oferă ajutor întreprinderilor sociale în vederea înființării, consolidării și dezvoltării acestora într-o manieră sustenabilă.

Proiectul **NESES - „Start-up social Nord Est!” – antreprenoriat social sustenabil in regiunea Nord-Est** contribuie la dezvoltarea economiei sociale din regiunea Nord-Est întrucât sprijină activ întreprinderile sociale ca o sursă de locuri de muncă și de dezvoltare a serviciilor locale.

De asemenea, proiectul NESES contribuie la realizarea obiectivelor specifice ale Strategiei Naționale pentru Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei 2015-2020 prin facilitarea accesului la granturi și consiliere în antreprenoriat pentru înființarea și dezvoltarea de noi întreprinderi sociale, inclusiv întreprinderi sociale de inserție (urmând ca cel puțin 30% din personalul angajat în întreprinderile sociale înființate să aibă apartenență la grupurile vulnerabile), prin creșterea încrederii populației în instituțiile publice, prin încurajarea participării la proiect a persoanelor vârstnice și a persoanelor cu dizabilități (persoane care înființează întreprindere socială, candidați la locurile de muncă create în întreprinderile nou-înființate).

Proiectul NESES contribuie la sporirea oportunităților de angajare, inclusiv pentru persoanele din grupurile vulnerabile, prin cele 105 locuri de muncă generate și create de cele 21 de întreprinderi sociale înființate în regiunea Nord-Est.

I. LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ ȘI EUROPEANĂ APLICABILĂ

Prezentul document este elaborat în conformitate și se completează cu prevederile din:

1. Ghidul Solicitantului Condiții Specifice "Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale", AP 4/PI 9.v/OS 4.16, august 2018;
2. Ordinul 772/2018 privind aprobarea schemei de ajutor de minimis "Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale", aferentă Programului operațional Capital uman 2014-2020, axa prioritară 4 "Incluziunea socială și combaterea sărăciei", obiectivul specific 4.16 "Consolidarea capacității întreprinderilor de economie socială de a funcționa într-o manieră auto-sustenabilă";
3. Legea 219/2015 privind economia socială, cu modificările ulterioare;
4. Hotărârea 585/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 219/2015 privind economia socială;
5. ORDIN MMFSPV nr. 1.986 din 2016 privind aprobarea elementului specific de identitate vizuală al întreprinderii sociale de inserție, precum și a regulilor specifice de utilizare a acestuia;
6. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările ulterioare;
7. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare;
8. Regulamentul (UE) nr. 1407/2013 din 18 decembrie 2013 pentru aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L352/1 din 24 decembrie 2013;
9. Ordinului Președintelui Consiliului Concurenței nr. 175/2007 pentru punerea în aplicare a Regulamentului privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat.
10. Ordin 880 /14.05.2019 privind aprobarea Orientărilor privind accesarea finanțărilor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020
11. Hotărârea 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020;
12. Regulamentul (CE) nr. 1.379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1.184/2006 și (CE) nr. 1.224/2009 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 104/2000 al Consiliului.
13. Contract de finanțare nr. 9487/30.09.2019 al proiectului "NESES-"Start-up social Nord Est!" – antreprenariat social sustenabil în regiunea Nord-Est"

II. AJUTORUL DE MINIMIS – GENERALITĂȚI

II.1. Termeni și definiții

În sensul prezentului ghid următorii termeni se definesc astfel:

1. **Furnizor de ajutor de minimis** – Ministerul Fondurilor Europene, prin Autoritatea de management pentru POCU (AM POCU)/organismele intermediare regionale pentru POCU (OIR POCU);

2. **Întreprinderea socială** – reprezintă orice entitate care desfășoară o activitate economică, indiferent de forma sa juridică, constituită și atestată ca întreprindere socială, conform Legii nr. 219/2015 privind economia socială, cu modificările ulterioare, și anume:

a) societate cooperativă de gradul I, care funcționează în baza Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției, republicată, cu modificările ulterioare;

b) cooperativă de credit, care funcționează în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare;

c) asociațiile și fundațiile, care funcționează în baza Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005, cu modificările și completările ulterioare;

d) casele de ajutor reciproc a salariaților, care funcționează în baza Legii nr. 122/1996 privind regimul juridic al caselor de ajutor reciproc ale salariaților și al uniunilor acestora, republicată;

e) casele de ajutor reciproc a pensionarilor, înființată și care funcționează în baza Legii nr. 540/2002 privind casele de ajutor reciproc ale pensionarilor, cu modificările și completările ulterioare;

f) societățile agricole, care funcționează în baza Legii nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, cu modificările ulterioare;

g) orice alte categorii de persoane juridice care respectă, conform actelor legale de înființare și organizare, cumulativ, definiția și principiile economiei sociale prevăzute în lege.

3. **Întreprindere unică** – toate întreprinderile între care există cel puțin una dintre relațiile următoarele:

a) întreprindere deține majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților unei alte întreprinderi;

b) o întreprindere are dreptul de a numi sau revoca majoritatea membrilor organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale unei alte întreprinderi;

c) o întreprindere are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra altei întreprinderi în temeiul unui contract încheiat cu întreprinderea în cauză sau în temeiul unei prevederi din contractul de societate sau din statutul acesteia;

d) o întreprindere care este acționar sau asociat al unei alte întreprinderi și care controlează singură, în baza unui acord cu alți acționari sau asociați ai acelei întreprinderi, majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților întreprinderii respective;

Întreprinderile care întrețin, prin intermediul uneia sau mai multor întreprinderi, relațiile la care se face referire la lit. a) - d) sunt considerate "întreprinderi unice";

4. **Rata de actualizare** - rata de referință stabilită de Comisia Europeană pentru România pe baza unor criterii obiective și publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene și pe pagina de web a Comisiei Europene;

5. **Produse agricole** - produsele enumerate în anexa nr. I la Tratat, cu excepția produselor obținute din pescuit și acvacultură prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 1.379/2013*2);

6. **Prelucrarea produselor agricole** - orice operațiune efectuată asupra unui produs agricol care are drept rezultat un produs care este tot un produs agricol, cu excepția activităților desfășurate în exploatațiile agricole, necesare în vederea pregătirii unui produs de origine animală sau vegetală pentru prima vânzare;

7. **Comercializarea produselor agricole** - deținerea sau expunerea unui produs agricol în vederea vânzării, a punerii în vânzare, a livrării sau a oricărei altei forme de introducere pe piață, cu excepția primei vânzări de către un producător primar către revânzători sau prelucrători și a oricărei altei activități de pregătire a produsului pentru această primă vânzare; o vânzare efectuată de către un producător primar către consumatori finali este considerată comercializare în cazul în care se desfășoară în localuri distincte, rezervate acestei activități;

8. **Beneficiar de ajutor de minimis** - întreprindere socială care beneficiază, în cadrul unui proiect finanțat prin axa prioritară 4 "Incluziunea socială și combaterea sărăciei", obiectivul specific 4.16 al POCU, de ajutor de minimis;

9. **Contract de finanțare** - actul juridic supus regulilor de drept public semnat între AM/OI POCU, pe de o parte, și beneficiarul finanțării nerambursabile, respectiv administratorul schemei pentru entități ale economiei sociale, pe de altă parte, prin care se stabilesc drepturile și obligațiile corelative ale părților în vederea implementării operațiunilor în cadrul POCU;

10. **Administrator al schemei de minimis** - persoana juridică delegată de către furnizor să deruleze proceduri în domeniul ajutorului de minimis în numele furnizorului. În cadrul schemei de ajutor de minimis "Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale", administratorii schemei de ajutor de minimis sunt administratorii de schemă pentru entități ale economiei sociale sau entități juridice din componența administratorilor de schemă pentru entități ale economiei sociale responsabile cu derularea de proceduri în domeniul ajutorului de minimis.

Administratorii ai schemei pentru entități ale economiei sociale pot fi, cu respectarea prevederilor Ghidului solicitantului - Condiții specifice "Sprijin pentru înființare de structuri de economie socială", următoarele categorii:

a) entități ale economiei sociale, rețele, uniuni, federații din sectorul economiei sociale, atât ca beneficiar unic, cât și în parteneriat, inclusiv în parteneriat cu autorități publice centrale sau locale;

b) alte entități relevante - furnizori de formare profesională autorizați publici și privați, furnizori de servicii de ocupare acreditați publici și privați, furnizori de servicii sociale organizații sindicale și

organizații patronale, asociații profesionale, camere de comerț și industrie, organizații neguvernamentale;

11. **Întreprindere socială de inserție** - întreprinderea socială care îndeplinește cumulativ condițiile prevăzute la art. 10 alin. (1) din Legea nr. 219/2015 privind economia socială;

12. **Atestat de întreprindere socială** - forma prin care se recunoaște contribuția întreprinderilor sociale la dezvoltarea domeniului economiei sociale. Atestatul se acordă acelor întreprinderi sociale care dispun, prin actele de înființare și funcționare respectarea următoarelor criterii:

- a) acționează în scop social și/sau în interesul general al comunității;
- b) alocă minimum 90% din profitul realizat scopului social și rezervei statutare;
- c) se obligă să transmită bunurile rămase în urma lichidării către una sau mai multe întreprinderi sociale;
- d) aplică principiul echității sociale față de angajați, asigurând niveluri de salarizare echitabile, între care nu pot exista diferențe care să depășească raportul de 1 la 8.

II.2. Ce este ajutorul de minimis

Ajutor de minimis - ajutorul acordat unei întreprinderi unice*, limitat conform normelor Uniunii Europene la un nivel care nu distorsionează concurența și/sau comerțul cu statele membre, în cursul exercițiului financiar în cauză și în cursul celor două exerciții financiare precedente.

Întreprinderea unică include toate întreprinderile între care există cel puțin una dintre relațiile următoare:

- *o întreprindere deține majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociațiilor unei alte întreprinderi;*
- *o întreprindere are dreptul de a numi sau revoca majoritatea membrilor organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale unei alte întreprinderi;*
- *o întreprindere are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra altei întreprinderi în temeiul unui contract încheiat cu întreprinderea în cauză sau în temeiul unei prevederi din contractul de societate sau din statutul acesteia;*
- *o întreprindere care este acționar sau asociat al unei alte întreprinderi și care controlează singură, în baza unui acord cu alți acționari sau asociați ai acelei întreprinderi, majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociațiilor întreprinderii respective.*

Întreprinderile care întrețin, cu una sau mai multe întreprinderi, relațiile la care se face referire mai sus sunt considerate întreprinderi unice.

II.3. Domeniul de aplicare

Ajutorul de minimis se poate acorda în toate domeniile/sectoarele, cu următoarele excepții:

- piscicultură și acvacultură;
- producția primară a produselor agricole;
- prelucrarea și comercializarea produselor agricole, în următoarele cazuri:
- valoarea ajutoarelor este stabilită pe baza prețului sau a cantității unor astfel de produse achiziționate de la producători primari sau introduse pe piață de întreprinderile respective;

- ajutoarele sunt condiționate de transferarea lor parțială sau integrală către producătorii primari.
- ajutoare destinate activităților legate de export către țări terțe sau către alte State Membre, respectiv ajutoare direct legate de cantitățile exportate, ajutoare destinate înființării și funcționării unei rețele de distribuție sau destinate altor cheltuieli curente legate de activitatea de export; Finanțarea participării unei întreprinderi la târguri și expoziții nu constituie ajutor pentru export. Observatie: Ajutorul de minimis acordat unei întreprinderi pentru finanțarea unui proiect în urma căruia beneficiarul va exporta produsele rezultate nu este considerat, de regulă, ajutor pentru export.
- ajutoare condiționate de utilizarea preferențială a produselor naționale față de produsele importate;
- ajutoarele pentru achiziționarea de vehicule care asigură transportul rutier de mărfuri acordate întreprinderilor care efectuează transport rutier de mărfuri în contul terților sau contra cost.

II.4. Sprijinul pentru înființarea de întreprinderi sociale prin FSE

Fondul Social European (FSE) sprijină activ înființarea de întreprinderi sociale ca sursă de locuri de muncă, în special pentru grupurile de persoane vulnerabile care întâmpină diferite obstacole în integrarea pe piața forței de muncă.

Prin **Programul Operațional Capital Uman (POCU)**, finanțat din FSE în cadrul axei prioritare 4 – **Incluziunea socială și combaterea sărăciei**, prin obiectivul specific al apelului *Consolidarea capacității întreprinderilor de economie socială de a funcționa într-o manieră autosustenabilă*, se acordă sprijin pentru înființarea entităților de economie socială.

Programul Operațional de Capital Uman are în vedere atât înființarea, cât și dezvoltarea de întreprinderi sociale, inclusiv a întreprinderilor sociale de inserție, pentru integrarea pe piața muncii a persoanelor din grupurile vulnerabile și combaterea sărăciei. Dezvoltarea economiei sociale va contribui la crearea de noi locuri de muncă și la dezvoltarea serviciilor locale. Antreprenorii în domeniul social, atât din entitățile nou-înființate vor putea beneficia de activități de consiliere/mentorat, precum și de formare, inclusiv în domeniul social.

Fondul Social European susține următoarele tipuri de acțiuni:

- sprijin pentru înființarea de noi întreprinderi sociale și dezvoltarea celor existente, inclusiv acordarea de sprijin financiar sub forma micro-granturilor pentru înființare și a granturilor pentru dezvoltare;
- crearea și consolidarea parteneriatelor cu actorii relevanți de pe piața muncii, din sistemul de învățământ/de asistență medicală/de asistență socială/servicii de ocupare sau din administrația locală/centrală în vederea creșterii implicării în furnizarea de servicii pentru grupurile vulnerabile;
- crearea unor rețele de sprijin și de cooperare, stabilirea de parteneriate, pentru diseminarea de bune practici și informații, activități de consolidare a capacității și transferul de know-how cu alte comunități și cu actorii relevanți la nivel de țară sau din alte state membre;

- accesibilizarea locurilor de muncă în vederea desfășurării activității în cadrul întreprinderilor sociale de inserție;
- dezvoltarea instrumentelor pentru o mai bună cunoaștere a sectorului și îmbunătățirea vizibilității economiei sociale, inclusiv inițiative de promovare a mărcii sociale și de conștientizare a formelor specifice de acțiune ale economiei sociale;
- dezvoltarea unor soluții de finanțare avantajoase pentru finanțare de tip *seed* dedicate întreprinderilor sociale, finanțare participativă pentru portofolii de întreprinderi aflate în faza de start-up – *crowdfunding*, atragerea de donatori, investitori și alți parteneri.

Schema de ajutor de minimis **Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale**, are la bază Ordinul 772/2018 și este aferentă Programului Operațional Capital Uman 2014-2020 (POCU 2014-2020), Axa prioritară 4 *Incluziunea socială și combaterea sărăciei*, Obiectivul specific 4.16 *Consolidarea capacității întreprinderilor de economie socială de a funcționa într-o manieră autosustenabilă*.

II.5. Valoarea ajutorului de minimis

Valoarea ajutorului de minimis acordat entităților de economie socială nou înființate depinde de numărul minim de locuri de muncă nou-create, respectiv:

- Ajutor de minimis de până la 55.000 euro – minimum 2 locuri de muncă create;
- Ajutor de minimis de minimum 55.000 euro și mai mic de 70.000 euro – minimum 3 locuri de muncă create;
- Ajutor de minimis de minimum 70.000 euro și mai mic de 85.000 euro – minimum 4 locuri de muncă create;
- Ajutor de minimis de minimum 85.000 euro și maximum 100.000 euro – minimum 5 locuri de muncă create.

Acordarea acestei finanțări se realizează în baza unui contract de subvenție, în maximum 3 (trei) tranșe, în funcție de opțiunea exprimată de beneficiar. Prima tranșă reprezintă maximum 50% din valoarea totală a finanțării nerambursabile solicitate de întreprinderea socială.

! *În calitatea lor de administratori ai schemelor pentru entități ale economiei sociale, nici solicitanții, nici partenerii acestora din proiect nu pot încheia contracte de prestări de servicii, furnizare de bunuri sau execuție de lucrări cu beneficiarii ajutorului de minimis în cadrul aceluiași proiect.*

! *Persoanele fizice care înființează afaceri nu trebuie să aibă calitatea de asociați majoritari în structura altor întreprinderi, la data semnării contractului de subvenție.*

II.6. Ghidul întreprinderilor sociale

A. Categoriile de persoane juridice de drept privat care pot fi întreprindere socială (Î.S.) și întreprindere socială de inserție (Î.S.I.) și documentele necesare pentru a dovedi această calitate

Întreprindere socială (Î.S.)/ Întreprindere socială de	Documentele necesare pentru a dovedi această calitate
---	---

insertie (Î.S.I.)	
Societățile cooperative de gradul I	<i>Actul constitutiv și autorizația de funcționare emisă de Oficiul Național al Registrului Comerțului</i>
Cooperativele de credit	<i>Statutul și autorizația de funcționare acordată de Banca Națională a României potrivit Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, cu modificările și completările ulterioare</i>
Asociațiile și fundațiile	<i>Actul constitutiv și statutul, Certificatul de înscriere în Registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la greșa judecătorei în a cărei circumscripție își au sediul, în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare</i>
Casele de ajutor reciproc ale salariaților	<i>Actul constitutiv și statutul, precum și certificatul de înscriere în Registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la greșa judecătorei în a cărei circumscripție își au sediul, în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare</i>
Casele de ajutor reciproc ale pensionarilor	<i>Actul constitutiv și statutul, precum și certificatul de înscriere în Registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la greșa judecătorei în a cărei circumscripție își au sediul, în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare</i>
Federații	<i>Statutul și certificatul de înscriere în Registrul Federațiilor aflat la greșa tribunalului în circumscripția căreia federația urmează să își aibă sediul, în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare</i>
Uniunile persoanelor juridice	<i>Statutul sau actul constitutiv și dovada personalității juridice</i>
Alte categorii de persoane juridice de drept privat	<i>Actul de înființare sau actul constitutiv și certificatul de înregistrare sau certificatul constatator eliberat de Oficiul Național al Registrului Comerțului, pentru persoanele juridice supuse înregistrării la Oficiul Național al Registrului Comerțului, respectiv statutul și dovada personalității juridice, în cazul altor persoane juridice de drept privat</i>

B. Statutul de întreprindere socială

Statutul de întreprindere socială este recunoscut prin dobândirea atestatului de întreprindere socială. Persoanele juridice de drept privat menționate anterior pot solicita atestatul de

întreprindere socială, dacă în actele de înființare și funcționare sunt incluse prevederi care demonstrează că:

- activitatea desfășurată are scop social;
- respectă principiile economiei sociale;
- respectă următoarele criterii:
  - acționează în scop social și/sau în interesul general al comunității;
  - alocă minimum 90% din profitul realizat scopului social și rezervei statutare;
  - se obligă să transmită bunurile rămase în urma lichidării către una sau mai multe întreprinderi sociale;
  - aplică principiul echității sociale față de angajați, asigurând niveluri de salarizare echitabile, între care nu pot exista diferențe care să depășească raportul de 1 la 8.

C. Procedura de obținere a atestatului de întreprindere socială

Pentru obținerea atestatului de Î.S. persoanele juridice de drept privat trebuie să depună personal sau să transmită prin poștă (cu confirmare de primire) la Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă (A.J.O.F.M.) sau a municipiului București, în funcție de raza teritorială unde își au sediul, un dosar care conține următoarele documente:

- Cerere pentru acordarea atestatului completată conform modelului prevăzut în anexa nr. 2 la normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii Nr.219/2015 privind economia socială sau, după caz, în anexa nr. 6, în situația în care se solicită concomitent și acordarea mărcii sociale.
- Actele de înființare și funcționare, în copie, certificate pentru conformitate cu originalul de către reprezentantul legal sau de către persoana împuternicită în acest scop, care să conțină o serie de prevederi din care să reiasă faptul că întreprinderea are scop social și respectă principiile și criteriile economiei sociale, iar activitatea desfășurată servește scopului social ales.

Atestatul de întreprindere socială este valabil 5 ani și se poate prelungi succesiv pentru încă 5 ani.

Termenul de soluționare a cererii este de 30 de zile calendaristice de la data înregistrării documentației. Termenul poate fi prelungit o singură dată, motivat, pentru 15 zile calendaristice. În cazul în care documentația este incompletă, solicitantul are la dispoziție 30 de zile calendaristice pentru a aduce completări.

Acordarea mărcii sociale, care este condiționată de obținerea atestatului de întreprindere socială. Nu sunt percepute taxe pentru emiterea atestatului sau a mărcii sociale.

D. Prelungirea valabilității atestatului de întreprindere socială

În termen de minim 45 de zile calendaristice și de maxim 60 de zile calendaristice de la data expirării atestatului de întreprindere socială, persoanele juridice de drept privat trebuie să depună sau să transmită prin poștă (cu confirmare de primire) la Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă (A.J.O.F.M.) sau a municipiului București, în funcție de raza teritorială unde își au sediul, următoarele documente:

- Cerere pentru prelungirea atestatului, completată conform anexei nr.4 din normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii. Nr.219/2015 privind economia socială;
- Actele de înființare și funcționare (prevăzute în normele metodologice), în copie, certificate pentru conformitate cu originalul de reprezentantul legal sau de persoana împuternicită în acest scop;
- Atestatul de întreprindere socială, în original.

E. Suspendarea atestatului de economie socială

A.J.O.F.M. poate suspenda atestul de economie socială în următoarele situații:

- la solicitarea întreprinderii sociale, *pentru o perioadă de maxim 12 luni;*
- atunci când Î.S. nu respectă obligațiile:
  - *de a comunica agenției de ocupare orice modificări ale actelor de înființare sau constitutive, în termen de 15 zile de la modificare;*
  - *de a comunica agenției de ocupare rapoartele de activitate și situațiile financiare anuale;*
  - *de a publica, în extras, în termen de 3 luni de la încheierea anului calendaristic, raportul social anual privind activitatea desfășurată și situațiile financiare anuale în Registrul unic de evidență a întreprinderilor sociale administrat de ANOFM;*
  - *întreprinderea socială nu permite accesul personalului cu atribuții de control și nu prezintă acestora toate informațiile, datele și documentele solicitate.*

F. Obligațiile întreprinderii sociale atestate

- de a comunica agenției județene de ocupare orice modificări ale actelor de înființare sau constitutive, în termen de 15 zile de la modificare;
- de a comunica agenției de ocupare rapoartele de activitate și situațiile financiare anuale;
- de a publica, în extras, în termen de 3 luni de la încheierea anului calendaristic, raportul social anual privind activitatea desfășurată și situațiile financiare anuale în Registrul unic de evidență a întreprinderilor sociale,
- întreprinderile sociale se supun controlului cu privire la respectarea condițiilor legale de desfășurare a activității, anual, pentru a se verifica respectarea criteriilor care au stat la baza eliberării atestatului de întreprindere socială.

G. Procedura pentru obținerea mărcii sociale

Statutul de întreprindere socială de inserție este certificat prin acordarea mărcii sociale.

Marca socială cuprinde certificatul care atestă statutul de întreprindere socială de inserție, cu o valabilitate *de 3 ani de la data emiterii*, precum și elementul specific de identitate vizuală, care se aplică în mod obligatoriu asupra produselor realizate sau a lucrărilor executate ori a documentelor care demonstrează prestarea unui serviciu.

Instrucțiunile de utilizare a elementului specific de identitate vizuală sunt prevăzute în manualul de identitate vizuală, în conformitate cu Ordinul nr. 1986 din 04.10.2016 al ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice.

H. Marca socială

Marca socială este forma de certificare a întreprinderilor sociale de inserție în scopul recunoașterii contribuției directe a acestora la realizarea interesului general și/sau la îmbunătățirea situației grupului vulnerabil.

Marca socială cuprinde:

- certificatul care atestă statutul de întreprindere socială de inserție;
- element specific de identitate vizuală, care se aplică în mod obligatoriu asupra produselor realizate sau a lucrărilor executate ori a documentelor care demonstrează prestarea unui serviciu.

I. Întreprinderea socială de inserție

Întreprinderea socială de inserție este întreprinderea socială care:

- are permanent cel puțin 30% din personalul angajat aparținând grupului vulnerabil, astfel încât timpul de lucru cumulat al acestor angajați să reprezinte 30% din totalul timpului de lucru al tuturor angajaților;
- are ca scop lupta împotriva excluziunii, discriminărilor și șomajului prin insertia socioprofesională a persoanelor defavorizate.

J. Categoriile de grupuri vulnerabile și documentele doveditoare

Categoriile de grupuri vulnerabile, conform prevederilor Legii nr. 219/2015 sunt:

- Persoane aflate în sistemul de protecție a copilului sau care provin din acest sistem (în acord cu prevederile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare) – *Hotărârea comisiei pentru protecția copilului sau, după caz, hotărârea instanței prin care a fost dispusă măsura de protecție specială;*
- Persoane din familiile beneficiare de ajutor social (respectând prevederile Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat cu modificările și completările ulterioare) - *Copia deciziei pentru plată a directorului executiv al agenției județene pentru plăți și inspecție socială, respectiv a municipiului București sau talonul de plată;*
- Persoane care fac parte din familii beneficiare de alocație pentru susținerea familiei (potrivit prevederilor Legii nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, republicată, cu modificările și completările ulterioare) - *Copia deciziei pentru plată a directorului executiv al agenției județene pentru plăți și inspecție socială, respectiv a municipiului București sau talonul de plată;*
- Persoane solicitante de azil sau beneficiare ale protecției internaționale (definite conform Legii nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare) - *Documentul temporar de identitate sau permisul de ședere valabile, potrivit legii;*
- Persoanele fără adăpost - *Adeverință eliberată de primăria din cadrul unității administrativ-teritoriale în care trăiesc, prin care se certifică faptul că nu au domiciliu în acea unitate administrativ-teritorială și nici în altă unitate administrativ-teritorială de pe teritoriul României conform informațiilor obținute de la structura județeană de administrare a bazelor de date de evidență a persoanelor, respectiv a municipiului București;*

- Persoanele aflate în situație de risc de a-și pierde capacitatea de satisfacere a nevoilor zilnice de trai - *Ancheta socială pe baza modelului prevăzut în anexa nr. 1 la normele metodologice efectuată de serviciul public de asistență socială în a cărei rază teritorială se află domiciliul sau reședința persoanei respective, la solicitarea întreprinderii sociale (anual).*

K. Obligațiile întreprinderii sociale de inserție

- să asigure, pentru persoanele angajate, care fac parte din grupul vulnerabil, măsuri de acompaniament care să asigure inserția profesională și socială;
- să întocmească raportul de activitate anual, care conține aspecte privind întreaga activitate desfășurată de întreprinderea socială de inserție în perioada de raportare, specifice domeniului de activitate, inclusiv raportul social anual care conține activitățile cu caracter social, corelate cu situațiile financiare prezentate;
- să întocmească raportul social anual cuprins în raportul de activitate anual și extrasul raportului social anual, conform modelului prevăzut în anexele nr. 5A și 5B;
- să întocmească extrasul situațiilor financiare anuale ;
- să nu utilizeze marca socială, respectiv elementul specific de identitate vizuală peste termenul de valabilitate al certificatului;
- să utilizeze elementul specific de identitate vizuală, care se aplică în mod obligatoriu asupra produselor realizate sau a lucrărilor executate ori a documentelor care demonstrează prestarea unui serviciu.

L. Suspendarea mărcii sociale

Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă pot suspenda marca socială în următoarele situații:

- la solicitarea expresă a întreprinderii sociale de inserție certificate, la data solicitată de către aceasta;
- în situația în care nu fost respectate criteriile de întreprindere socială de inserție, așa cum sunt definite de lege;
- în situația în care nu a fost îndeplinită obligația de a asigura, pentru persoanele angajate, care fac parte din grupul vulnerabil, măsuri de acompaniament care să asigure inserția profesională și socială;
- în situația în care angajatorul nu a respectat obligația de a transmite documentele care atestă apartenența la grupul vulnerabil agențiilor de ocupare, în termen de 5 zile de la data la care se demonstrează că persoana angajată aparține grupului vulnerabil sau, după caz, de la data la care au intervenit modificări în documentele furnizate;
- în situația în care nu se comunică în termen de 15 zile modificarea actelor de înființare sau a actelor constitutive;
- în situația în care nu se transmite, în termen de 3 luni de la încheierea anului calendaristic, raportul social anual privind activitatea desfășurată și situațiile financiare anuale în Registrul unic de evidență a întreprinderilor sociale;
- în situația în care nu se permite accesul organelor de control prevăzute de lege și nu se prezintă toate informațiile, datele și documentele necesare în vederea realizării controlului;
- în situația în care a fost suspendat atestatul.

M. Retragera mărcii sociale

Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă pot retrage marca socială în următoarele situații:

- la data constatării încălcării unuia dintre criteriile de acordare a atestatului de întreprindere socială ;
- la expirarea termenelor referitoare la suspendarea mărcii sociale, respectiv :
  - la peste 12 luni de la comunicarea suspendării certificatului, atunci când suspendarea mărcii sociale se realizează la solicitarea expresă a întreprinderii sociale;
  - la peste 30 de zile de la comunicarea suspendării mărcii sociale, dacă întreprinderile sociale nu dovedesc înlăturarea cauzelor care au stat la baza măsurii de suspendare a mărcii sociale și nu fac dovada plății amenzilor stabilite;

N. Obligațiile anuale de raportare

- să întocmească raportul de activitate anual care conține aspecte privind întreaga activitate desfășurată de întreprinderea socială de inserție în perioada de raportare, specifice domeniului de activitate, inclusiv raportul social anual care conține activitățile cu caracter social, corelate cu situațiile financiare prezentate;
- să întocmească raportul social anual cuprins în raportul de activitate anual și extrasul raportului social anual, conform modelului prevăzut în anexele nr. 5 A și 5 B la normele metodologice;
- să întocmească extrasul situațiilor financiare anuale.

O. Registrul unic de evidență a întreprinderilor sociale

În scopul asigurării informațiilor necesare, corecte și complete cu privire la situația și evoluția domeniului economiei sociale la nivel național se înființează Registrul unic de evidență a întreprinderilor Registrul este administrat de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și cuprinde, după caz, următoarele informații cu privire la întreprinderile sociale și întreprinderile sociale de inserție existente în România:

- a) denumirea completă;
- b) categoria de persoane juridice în care se încadrează;
- c) data înființării;
- d) domeniul de activitate;
- e) cifra de afaceri/valoarea activului patrimonial, pierderile sau profitul înregistrat în anul fiscal anterior;
- f) numărul total de angajați;
- g) documentele care atestă apartenență la grupul vulnerabil;
- h) copia fișei de post/fiselor de post a persoanei/ale angajaților care aparțin grupului vulnerabil;
- i) formele de sprijin de care beneficiază angajatorul;
- j) abaterile/sanctiunile angajatorului;
- k) data acordării/suspendării/retragerii atestatului sau, după caz, a mărcii sociale sociale,

Angajatorii sunt obligați să transmită documentele prevăzute la lit. g) agențiilor de ocupare, în termen de 5 zile de la data la care se demonstrează că persoana angajată aparține grupului vulnerabil sau, după caz, de la data la care au intervenit modificări în documentele furnizate.

P. Sprijinirea de către stat a structurilor de economie socială

Întreprinderile sociale de inserție pot beneficia facilități din partea autorităților administrației publice locale, după cum urmează:

- atribuirea unor spații și/sau terenuri aflate în domeniul public al unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale, cu respectarea prevederilor *Legii administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, în scopul desfășurării activităților pentru care le-a fost acordată marca socială;
- sprijin, în promovarea produselor realizate și/sau furnizate, serviciilor prestate ori lucrărilor executate în comunitate, precum și în identificarea unor piețe de desfacere a acestora;
- sprijin în promovarea turismului și activităților conexe acestuia, prin valorificarea patrimoniului istoric și cultural local;
- scutiri de taxe acordate în conformitate cu prevederile *Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare*, astfel: întreprinderile sociale de inserție nu datorează impozit/taxă pe clădiri pentru clădirile deținute și pentru terenurile deținute sau utilizate;
- alte facilități și scutiri de taxe și impozite acordate de autoritățile administrației publice locale, în condițiile legii;
- contracte rezervate: Autoritățile contractate pot rezerva dreptul de participare la procedura de atribuire doar unităților protejate autorizate și întreprinderilor sociale de inserție – Legea Nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- sprijin pentru consolidarea economiei sociale acordat prin Programul Operațional Capital Uman (POCU) – Axa prioritară 4: *Incluziunea socială și combaterea sărăciei*, Prioritatea de investiții 9v: *Promovarea antreprenoriatului social și a integrării vocaționale în întreprinderile sociale și economia socială și solidară pentru a facilita accesul la ocuparea forței de muncă*;
- măsuri de sprijin, de natura ajutorului de stat, ce vor fi aprobate prin acte specifice, cu respectarea prevederilor comunitare și naționale în materie de ajutor de stat;
- îndrumare metodologică acordată de către agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă, respectiv a municipiului București;
- facilități pentru angajarea de tineri cu risc de marginalizare socială, în conformitate cu Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare;

III. AJUTORUL DE MINIMIS ÎN CADRUL PROIECTULUI NESES

III.1. Informații generale

Prezentul ghid se adresează persoanelor ale caror planuri de afaceri au fost selectate spre finanțare prin ajutor de minimis, în urma desfășurării concursului de Planuri de Afaceri din cadrul proiectului **NESES – “Start-up social Nord Est! – antreprenoriat social sustenabil în regiunea Nord-Est**, Cod SMIS 2014+:128520, al cărui beneficiar este Direcția de Asistență Socială Botoșani (Lider),

în parteneriat cu S.C. Locativa S.A. Botoșani (Partener 1) și Asociația PARTENER – Grupul de Inițiativă pentru Dezvoltare Locală Iași (Partener 2).

Obiectivul prezentei scheme îl constituie acordarea de sprijin întreprinderilor sociale în vederea înființării, consolidării și dezvoltării acestora într-o manieră sustenabilă. Prin aplicarea prezentei scheme sunt vizate obținerea următoarelor rezultate:

- Dezvoltarea antreprenoriatului social la nivel regional prin înființarea a 21 entități de economie socială în regiunea Nord-Est;
- Creșterea numărului de locuri de muncă în regiunea Nord-Est prin crearea a minim 105 de locuri de muncă noi.

Proiectul este finanțat în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020 și are ca **obiectiv general** sprijinirea inițiativelor antreprenoriale sociale sustenabile din regiunea Nord-Est în vederea facilitării accesului la ocupare a forței de muncă. Acest proiect contribuie la crearea și dezvoltarea de întreprinderi sociale capabile să funcționeze într-o manieră auto-sustenabilă și să promoveze locuri de muncă durabile și de calitate, în special pentru persoanele care au dificultăți în obținerea unui loc de muncă. O atenție specială este acordată sprijinirii de afaceri sociale care se adresează unor probleme sociale concrete, relevante, existente la nivel local/regional și care își propun să genereze schimbări pozitive.

Obiectivele specifice ale proiectului:

OS1. Creșterea nivelului de informare și conștientizare în vederea încurajării antreprenoriatului social la nivelul regiunii Nord-Est, prin acțiuni de informare.

OS.2 Dezvoltarea competențelor cheie necesare pentru înființarea unei întreprinderi sociale în rândul a 102 persoane din regiunea Nord-Est care doresc să înființeze întreprinderi sociale, prin activități de formare profesională antreprenorială specifică economiei sociale.

OS.3 Sprijinirea creării și dezvoltării a 21 de întreprinderi sociale, inclusiv întreprinderi sociale de inserție, precum și a 105 noi locuri de munca, prin acordarea de sprijin financiar și furnizarea de servicii personalizate de consiliere adresate persoanelor din regiunea Nord-Est care intenționează să înființeze întreprinderi sociale în RNE.

Implementarea proiectului în regiunea Nord Est va contribui la consolidarea mediului antreprenorial social, care, pe termen lung, va încuraja crearea de noi întreprinderi sociale. La rândul lor, acestea vor conduce la îmbunătățirea sectorului economiei sociale din regiune, care va deveni astfel mai atractiv pentru persoanele și organizațiile interesate de piața de investiții sociale.

Corespunzător obiectivelor specifice menționate, vor fi generate următoarele rezultate:

- Dezvoltarea antreprenoriatului social la nivel regional prin înființarea a 21 entități de economie socială, rezultat susținut de organizarea concursului de planuri de afaceri (min. 30 de planuri propuse de reprezentanții grupului țintă, din care 21 de planuri aprobate. Cel puțin 10% din planurile de afaceri aprobate trebuie să propună măsuri pentru promovarea concretă a tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și eficiență din punctul de vedere al utilizării resurselor și 10% trebuie să promoveze concret inovarea socială și nediscriminarea);

- Creșterea numărului de locuri de munca în RNE prin crearea a min. 105 locuri de munca noi de către întreprinderile sociale sprijinite prin proiect și menținute pe perioada de sustenabilitate (min. 5 locuri de munca/plan de afaceri finanțat);
- Creșterea cu 21 a numărului de întreprinderi sociale sustenabile pe termen lung, rezultat susținut prin 21 de întreprinderi nou înființate, active la 6 luni după terminarea sprijinului și min. 105 locuri de munca nou create menținute 6 luni după terminarea sprijinului;

Prezentul *Ghid al solicitantului de ajutor de minimis pentru beneficiarii admiși la finanțare în urma finalizării concursului de planuri de afaceri derulat în cadrul proiectului NESES - „Start-up social Nord Est!” – antreprenoriat social sustenabil în regiunea Nord-Est* reprezintă suportul pe baza căruia vor fi înființate și monitorizate cele 21 de întreprinderi sociale, în conformitate cu prevederile *Orientărilor privind accesarea finanțărilor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020, Ghidul Solicitantului – Condiții Specifice Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale și Schema de ajutor de minimis Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale,*

III.1.1. Localizarea afacerilor

Noile întreprinderi sociale vor fi înființate în mediul urban sau rural din regiunea Nord-Est, în oricare dintre județele Iași, Bacău, Suceava, Vaslui, Botoșani, Neamț.

III.1.2. Valoarea eligibilă a ajutorului de minimis

Valoarea maximă a ajutorului de minimis acordată unei întreprinderi sociale este de 462.380 lei (100.000 euro / Plan de afaceri) pentru minim 5 locuri de muncă noi create (în termen de cel mult 3 luni de la semnarea contractului de subvenție).

Numărul locurilor de muncă va fi corelat cu mărimea ajutorului de minimis solicitat, astfel:

Cuquantum ajutor de minimis solicitat	Număr minim de locuri de muncă create
< 254.308 lei	2
254.309 – 323.665 lei	3
323.666 – 393.022 lei	4
393.023 – 462.379 lei	5

III.1.3. Sume aplicabile și rata sprijinului

Acordarea ajutorului de minimis se va realiza în baza unui contract de subvenție, conform schemei de minimis.

Planurile de afaceri selectate, pentru a fi puse în aplicare, vor beneficia de ajutor de minimis, în valoare de maxim 462.380 lei / Plan de afaceri / întreprindere (100.000 euro/plan de afaceri) pentru minim 5 locuri de muncă noi create (în termen de cel mult 3 luni de la semnarea contractului de subvenție), conform tranșelor, după cum urmează:

- **Tranșa inițială de maxim 50%** din valoarea totală a ajutorului de minimis, așa cum a fost acesta aprobat pe baza planului de afaceri prevăzut în contractul de subvenție.
- **A doua tranșă de 40%** (tranșa intermediară) din valoarea totală a ajutorului de minimis, așa cum a fost acesta aprobat pe baza planului de afaceri prevăzut în contractul de subvenție, cu condiția cheltuirii a minim 70% din tranșa inițială.

- **Tranșă finală de 10%** (tranșa finală) din valoarea totală a ajutorului de minimis, așa cum a fost acesta aprobat pe baza planului de afaceri prevăzut în contractul de subvenție, cu condiția generării a minim 20% venituri din activitatea economică, raportat la finanțarea nerambursabilă solicitată.

Plățile celor trei tranșe vor fi efectuate în cadrul celor 18 luni de funcționare obligatorie pe durata implementării proiectului.

Beneficiarul schemei de ajutor de minimis trebuie să respecte condițiile următoare:

- a) persoana din grupul țintă care aplică pentru concursul de plan de afaceri trebuie, obligatoriu, să fie inclusă în documentele de înființare ale entității juridice;
- b) documentele statutare ale entității juridice nou înființate vor respecta formatul impus de legislația specifică tipului de entitate juridică creată (ONG, SRL, cooperativă, casă de ajutor reciproc etc.);
- c) se asigură că întreprinderea de economie socială înființată devine operațională (obține atestatul de întreprindere socială) în termen de maximum 4 luni de la semnarea contractului de subvenție cu administratorul schemei de minimis;
- d) asigură funcționarea întreprinderii sprijinite prin schema de minimis, pe durata implementării proiectului, pentru o perioadă obligatorie de minimum 18 luni de la data obținerii atestatului de întreprindere socială, la care se adaugă o perioadă minimă obligatorie de 6 luni de sustenabilitate.
- e) perioada de sustenabilitate se derulează în continuarea perioadei de funcționare anterior menționate și se încheie la minimum 24 de luni de la obținerea atestatului de întreprindere socială ;
- f) întreprinderea socială nou înființată trebuie să creeze minim 5 locuri de muncă (pentru maxim 100.000 euro finanțare); persoanele vor fi angajate până la finalul lunii a treia de la data semnării contractului de subvenție, și pot fi angajate atât full-time, cât și part-time, cu condiția ca norma să fie respectată întocmai și în cele 6 luni după cele 18 luni de implementare, conform planului de afaceri; rata orară poate să crească, dar nu poate să scadă.
- g) locurile de muncă create în cadrul întreprinderilor nou înființate vor trebui menținute ocupate pe perioada de minim 18 luni de funcționare de la data obținerii atestatului de întreprindere socială, precum și ulterior, pe perioada minimă obligatorie de 6 luni de sustenabilitate.

Valoarea maxima totala a ajutoarelor de minimis de care poate beneficia întreprinderea unică pe o perioadă de 3 ani consecutivi, cumulată cu valoarea alocării financiare acordate, în conformitate cu prevederile prezentei scheme, nu va depăși echivalentul în lei a 200.000 euro (100.000 euro în cazul întreprinderilor unice care efectuează transport de mărfuri în contul terților sau contra cost). Aceste plafoane se aplica indiferent de forma ajutorului de minimis sau de obiectivul urmărit și indiferent daca ajutorul este finanțat din surse naționale sau comunitare.

Alocarea disponibilă în cadrul schemei de minimis Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale derulată în cadrul proiectului NESES - „Start-up social Nord Est!” – **antreprenoriat social**

sustenabil în regiunea Nord-Est este în valoare totală de 9.709.980 lei, această sumă fiind distribuită către organizațiile care administrează această schemă de minimis, după cum urmează:

- 11 planuri de afaceri din bugetul proiectului – Direcția de Asistență Socială Botoșani, în valoare totală de 5.086.180,00 lei.
- 10 planuri de afaceri din bugetul proiectului – S.C.Locativa S.A. Botoșani, în valoare totală de 4.623.800,00 lei.

III.1.4. Domeniul de aplicare

Prezenta schemă de minimis se aplică întreprinderilor sociale sprijinite în cadrul *obiectivului specific 4.16 Consolidarea capacității întreprinderilor de economie socială de a funcționa într-o manieră autosustenabilă, apelul Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale.*

Prezenta schemă de minimis **nu se aplică**:

- ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectoarele pescuitului și acvaculturii, reglementate de Regulamentul (CE) nr. 1.379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1.184/2006 și (CE) nr. 1.224/2009 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 104/2000 al Consiliului;
- ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole, astfel cum sunt enumerate în anexa nr. 1 a Tratatului CE;
- ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul transformării și comercializării produselor agricole, prevăzute în anexa nr. 1 la Tratatul CE, în următoarele cazuri:
  - atunci când valoarea ajutorului este stabilită pe baza prețului sau a cantității produselor în cauză achiziționate de la producătorii primari sau introduse pe piață de întreprinderile în cauză;
  - atunci când ajutorul este condiționat de transferarea lui parțială sau integrală către producători primari;
- ajutoarelor acordate destinate activităților legate de export către țări terțe sau către state membre, respectiv ajutoarele legate direct de cantitățile exportate, ajutoarele destinate înființării și funcționării unei rețele de distribuție sau destinate altor cheltuieli curente legate de activitatea de export;
- ajutoarelor acordate condiționate de utilizarea preferențială a produselor naționale față de cele importate;
- ajutoarelor acordate pentru achiziția de vehicule de transport rutier de mărfuri.

III.2. Obținerea subvenției de minimis în cadrul proiectului NESES

Pentru a obține subvenția de ajutor de minimis în cadrul proiectului NESES, solicitanții vor parcurge următorii pași :

III.2.1 Pregătirea dosarului planului de afaceri

III.2.1.1. Eligibilitatea activităților

Activitățile eligibile care intră în domeniul de aplicare al prezentei scheme de ajutor de minimis sunt activitățile care vor fi efectuate de întreprinderile sociale înființate și finanțate conform prevederilor *GHIDULUI SOLICITANTULUI – CONDITII SPECIFICE Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale*, aferent Programului Operațional Capital Uman 2014 - 2020 (POCU 2014 - 2020), axa prioritară 4: *Incluziunea socială și combaterea sărăciei, obiectivul specific 4.16: Consolidarea capacității întreprinderilor de economie socială de a funcționa într-o manieră auto-sustenabilă*, cu respectarea prevederilor Legii nr. 219/2015 privind economia socială, cu modificările ulterioare, coroborat cu încadrarea în categoriile de cheltuieli eligibile prevăzute în *GHIDULUI SOLICITANTULUI – CONDITII SPECIFICE Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale*.

III.2.1.2. Eligibilitatea beneficiarului

Poate beneficia de facilitățile prevăzute în prezenta schemă întreprinderea socială constituită conform Legii nr. 219/2015 privind economia socială, cu modificările ulterioare, cu luarea în considerare a art. 3 pct (3) din Ordinul 772/2018 privind aprobarea schemei de ajutor de minimis "Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale", care îndeplinește următoarele condiții:

- este legal constituită în România și își desfășoară activitatea în România;
- nu este în stare de insolvență, nu are afacerile administrate de un judecător sindic, nu are nicio restricție asupra activității comerciale, nu este subiectul unor aranjamente între creditori sau nu se află într-o altă situație similară cu cele menționate anterior, reglementate prin lege;
- nu înregistrează datorii publice și și-a plătit la timp taxele, obligațiile și alte contribuții la bugetul de stat, bugetele speciale și bugetele locale prevăzute de legislația în vigoare;
- reprezentantul legal al întreprinderii nu a fost supus unei condamnări de tip res judicata în ultimii 3 ani, de către nicio instanță de judecată, din motive profesionale sau etic-profesionale;
- reprezentantul legal al întreprinderii nu a fost condamnat de tip res judicata pentru fraudă, corupție, implicare în organizații criminale sau în alte activități ilegale, în detrimentul intereselor financiare ale Comunității Europene;
- reprezentantul legal al întreprinderii nu furnizează informații false;
- este direct responsabilă de pregătirea și implementarea proiectului și nu acționează ca intermediar pentru proiectul propus a fi finanțat;
- nu a fost subiectul unei/unui decizii/ordin de recuperare a unui ajutor de stat/de minimis a Comisiei Europene/Consiliului Concurenței ori al unui alt furnizor de ajutor sau, în cazul în care a făcut obiectul unei astfel de decizii, aceasta a fost deja executată și creanța integral recuperată, inclusiv dobânda de recuperare aferentă.

Întreprinderile așa cum sunt definite la art. 3 pct.3 din Ordinul 772/2018 privind aprobarea schemei de ajutor de minimis *Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale*, menționate la alin. (1), sunt cele care beneficiază de măsurile de sprijin acordate în cadrul prezentei scheme și care constau în finanțare nerambursabilă din fonduri comunitare și naționale.

Pentru a fi eligibil, aplicantul trebuie să respecte prevederile Schemei de minimis, inclusiv cele din prezentul Ghid și să depună în termenele prevăzute dosarul complet aferent Planului de afaceri. La Concurs se accepta doar Planurile de afaceri completate în întregime și conform Modelului de Plan de Afaceri anexat prezentului Ghid (Anexa 1).

În cadrul selecției planurilor de afaceri pentru concurs pot participa persoane care:

- fac parte din grupuri vulnerabile (persoane sărace, românii, persoane cu handicap și alte persoane care aparțin celorlalte categorii eligibile);
- au domiciliul/reședința în mediul urban sau rural al Regiunii Nord-Est;
- vârsta minimă de min. 18 și max. 65 de ani;
- studii medii, cu sau fără diplomă de bacalaureat;
- dețin certificat de absolvire curs Antreprenor în economia socială sau Manager de întreprindere social;
- doresc să înființeze o Întreprindere Socială în Regiunea Nord-Est;
- solicită o subvenție de max. 100.000 Euro, corelat cu numărul de locuri de muncă create;
- se angajează să creeze min. 5 locuri de muncă pe care să le mențină;
- depun un plan de afaceri în care sunt cuprinse măsurile minime de informare și publicitate;
- depun un plan de afaceri care respectă criteriile de eligibilitate solicitate prin ghid;
- depun dosarul la termen.

La concursul de planuri de afaceri din cadrul proiectului NU pot participa persoanele angajate în cadrul proiectului NESES -"Start-up social Nord Est!" – antreprenoriat social sustenabil în regiunea Nord-Est, POCU/449/4/16/128520" sau angajați ai Administratorului schemei de antreprenoriat și ai Partenerului, precum și soțul/sotia, rudele de gradul I și II, respectiv afinii acestora de gradul I și II, conform Anexei 13- Declarație pe propria răspundere privind conflictul de interese.

! Condiții obligatorii privind participarea și întocmirea planurilor de afaceri pentru înscrierea în concurs:

- 📌 Activitatea propusă în Planul de afaceri - un plan de afaceri poate include mai multe coduri CAEN, câtă vreme obiectul/ obiectele de activitate nu contravin/contravine prevederile Ghidului Solicitantului privind activitățile pentru care nu se aplică și nu se acordă finanțare în cadrul schemei de ajutor de minimis Solidar Start-up. Codurile CAEN trebuie să fie, însă, complementare în cadrul planului de afaceri și să contribuie la realizarea obiectivului de activitate propus.
- 📌 Afacerea trebuie implementată în mediul urban sau rural, Regiunea de Nord-Est;
- 📌 Activitatea propusă spre finanțare este inclusă în lista codurilor CAEN eligibile;
- 📌 Nu vor fi acordate finanțări mai mari de 462.380 lei/plan de afacere/întreprindere, planurile care solicită o sumă mai mare vor fi respinse;
- 📌 În planul de afaceri solicitantul și-a asumat angajarea a minim 5 persoane. Persoanele vor fi angajate până la finalul lunii a treia de la data semnării contractului de subvenție. Persoanele pot fi angajate atât full-time, cât și part-time, cu condiția ca norma să fie respectată întocmai și în cele 6 luni după cele 18 luni de implementare, conform planului de afaceri. Rata orară poate să crească, dar nu poate să scadă.

III.2.1.3. Eligibilitatea planurilor de afaceri

1. Planul de afaceri propus trebuie să vizeze înființarea unei întreprinderi sociale care se va constitui conform Legii nr. 219/2015 privind economia socială, în zona urbană sau rurală a regiunii Nord-Est (județele: Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui). Întreprinderile nou înființate vor trebui să aibă sediul social și, după caz, punctul / punctele de lucru în regiunea Nord-Est.
2. Persoanele angajate în cadrul întreprinderilor nou înființate vor avea, în mod obligatoriu, domiciliul sau reședința în regiunea Nord - Est, în mediul urban sau rural.
3. Pentru a fi eligibil, planul de afaceri propus nu trebuie să se adreseze activităților economice enumerate la art. 5, alin. (2) din Schema de ajutor de minimis – Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale aprobată prin Ordinul nr. 772/03.08.2018, aferentă Programului operațional Capital uman 2014-2020, axa prioritară 4 „Incluziunea socială și combaterea sărăciei”, obiectivul specific 4.16 „Consolidarea capacității întreprinderilor de economie socială de a funcționa într-o manieră auto-sustenabilă”.
4. Planul de afaceri să nu fie identic sau foarte asemănător cu altul/altele propuse de alte persoane în cadrul concursului. Nu vor fi finanțate două sau mai multe planuri de afaceri, propuse de persoane diferite, care sunt identice sau cu un grad foarte mare de asemănare în ceea ce privește descrierea segmentului de piață, planului de management și marketing și bugetul detaliat. Toate planurile de afaceri care sunt identice sau cu un grad foarte mare de asemănare în ceea ce privește descrierea segmentului de piață, planului de management și marketing și bugetul detaliat, vor fi declarate neeligibile.
5. Planul de afaceri să fie fundamentat. Planurile de afaceri propuse spre finanțare vor reflecta realitatea segmentului de piață vizat și vor fi fundamentate tehnic și economic, pornind de la informații verificabile în zona geografică de implementare a proiectului.
6. Planul de afaceri solicită un ajutor de minimis corelat cu numărul de locuri de muncă create și menținute. Locurile de muncă, reprezintă poziții part time (minim 2 ore/zi/lună) și full time (8 ore/zi/lună).

Elemente obligatorii ale planului de afaceri

Pentru înființarea întreprinderilor sociale, inclusiv a întreprinderilor sociale de inserție, în scopul descrierii clare și a justificării activităților întreprinderii, planul de afaceri depus de către persoana/persoanele interesate de inițierea unei întreprinderi sociale va conține cel puțin următoarele elemente:

- a) Misiunea socială/programele sociale ale întreprinderii sociale;
- b) Problema socială a cărei rezolvare constituie misiunea socială a întreprinderii: categoriile de persoane cărora li se adresează întreprinderea socială respectivă și nevoile sociale ale acestora, zona geografică, problema comunitară/de mediu pe care încearcă să o rezolve întreprinderea;
- c) Modul în care se integrează activitatea întreprinderii în contextul social și în cel economic din zona respectivă: elemente de analiză de piață privind activitatea care face obiectul Planului de afaceri;
- d) Modelul de organizare și funcționare a întreprinderii sociale, cu accent pe modul în care se asigură participarea membrilor și a altor actori interesați, inclusiv persoane din grupuri vulnerabile, dacă acestea fac parte din grupurile vizate de întreprindere, la deciziile privind activitățile acesteia și modul în care acesta reflectă principiile prevăzute la art. 4, lit. c și d, Legea nr. 219/2015 privind economia socială;

- e) Direcțiile strategice de dezvoltare a întreprinderii, având în vedere atât activitatea economică, cât și misiunea/programele sociale ale acesteia;
- f) Descrierea produsului/produselor, serviciului/serviciilor, respectiv a lucrării/lucrărilor care vor face obiectul activității întreprinderilor sociale, inclusiv întreprinderilor sociale de inserție;
- g) Justificarea activităților propuse: analiza punctelor tari și a celor slabe ale întreprinderii, respectiv analiza amenințărilor și a oportunităților din mediul în care funcționează aceasta (analiza SWOT), precum și justificarea activităților propuse față de acestea;
- h) Planul de finanțare al întreprinderii: va include modalitatea prin care se va finanța întreprinderea socială, inclusiv prin intermediul unei finanțări nerambursabile;
- i) Rezultate economice și sociale specific preconizate: solicitantul/partenerul va defini în proiect un set de rezultate proprii corespunzătoare activităților planificate;
- j) Numărul de persoane angajate în întreprinderile sociale nou înființate.
- k) Teme secundare FSE
- l) Teme orizontale

III.2.1.4. Eligibilitatea cheltuielilor

Cheltuielile solicitate din ajutorul de minimis trebuie justificate în raport cu necesitatea acestora pentru derularea activității afacerii. Totodată, cheltuielile trebuie să fie justificate din punct de vedere al costurilor previzionate și argumentate cu oferte de preț, studii de piață etc.

Pentru a fi eligibilă, o cheltuială trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții cu caracter general:

1. să respecte prevederile art. 65 alin. (2)-(5) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013, precum și perioada de implementare stabilită de către autoritatea de management prin contractul/decizia/ordinul de finanțare;
2. să fie însoțită de facturi emise în conformitate cu prevederile legislației naționale sau a statului în care acestea au fost emise ori de alte documente contabile pe baza cărora se înregistrează obligația de plată și de documente justificative privind efectuarea plății și realitatea cheltuielii efectuate, pe baza cărora cheltuielile să poată fi verificate/controlate/auditate, cu respectarea prevederilor art. 131 alin. (2) și (4) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013;
3. să fie în conformitate cu prevederile programului;
4. să fie în conformitate cu prevederile contractului de subvenție încheiat cu administratorul schemei de minimis și să fie prevăzută în bugetul planului de afaceri selectat
5. să fie menționată în lista cheltuielilor eligibile prevăzută în prezenta metodologie
6. să fie rezonabilă și necesară realizării operațiunii;
7. să respecte prevederile legislației Uniunii Europene și naționale aplicabile;
8. să fie înregistrată în contabilitatea beneficiarului, cu respectarea prevederilor art. 67 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013.

A. Categoriile de cheltuieli eligibile

Conform schemei de ajutor de minimis Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale, principalele categorii de cheltuieli eligibile sunt:

1. Cheltuieli cu salariile personalului nou angajat:

1.1. Cheltuieli salariale;

- 1.2. Venituri asimilate salariilor pentru experți proprii/cooptați;
- 1.3. Contribuții sociale aferente cheltuielilor salariale și cheltuielilor asimilate acestora (contribuții angajați și angajatori);
2. Cheltuieli cu deplasarea personalului întreprinderilor sprijinite:
  - 2.1. Cheltuieli pentru cazare;
  - 2.2. Cheltuieli cu diurna personalului propriu;
  - 2.3. Cheltuieli pentru transportul persoanelor (inclusiv transportul efectuat cu mijloacele de transport în comun sau taxi, gară, autogară sau port și locul delegării ori locul de cazare, precum și transportul efectuat pe distanța dintre locul de cazare și locul delegării);
  - 2.4. Taxe și asigurări de călătorie și asigurări medicale aferente deplasării;
3. Cheltuieli aferente diverselor achiziții de servicii specializate, pentru care beneficiarul ajutorului de minimis nu are expertiza necesară;
4. Cheltuieli cu achiziția de active fixe corporale (altele decât terenuri și imobile), obiecte de inventar, materii prime și materiale, inclusiv materiale consumabile, alte cheltuieli pentru investiții necesare funcționării întreprinderilor;
5. Cheltuieli cu închirierea de sedii (inclusiv depozite), spații pentru desfășurarea diverselor activități ale întreprinderii, echipamente, vehicule, diverse bunuri;
6. Cheltuieli de leasing fără achiziție (leasing operațional) aferente funcționării întreprinderilor (rate de leasing operațional plătite de întreprindere pentru: echipamente, vehicule, diverse bunuri mobile și imobile);
7. Utilități aferente funcționării întreprinderilor;
8. Servicii de administrare a clădirilor aferente funcționării întreprinderilor;
9. Servicii de întreținere și reparare de echipamente și mijloace de transport aferente funcționării întreprinderilor;
10. Arhivare de documente aferente funcționării întreprinderilor;
11. Amortizare de active aferente funcționării întreprinderilor;
12. Cheltuieli financiare și juridice (notariale) aferente funcționării întreprinderilor;
13. Conectare la rețele informatice aferente funcționării întreprinderilor;
14. Cheltuieli de informare și publicitate aferente funcționării întreprinderilor;
15. Alte cheltuieli aferente funcționării întreprinderilor:
  - 15.1. Prelucrare de date;
  - 15.2. Întreținere, actualizare și dezvoltare de aplicații informatice;
  - 15.3. Achiziționare de publicații, cărți, reviste de specialitate relevante pentru operațiune, în format tipărit și/sau electronic;
  - 15.4. Concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale, drepturi și active similare;

Notă 1: Cheltuiala aferentă taxelor, pentru înființarea de întreprinderi sociale, efectuată înaintea semnării contractului de subvenție, se decontează către beneficiarii de ajutor de minimis după semnarea contractului de subvenție.

Notă 2: Toate cheltuielile aferente înființării și funcționării întreprinderilor nou create sunt eligibile dacă sunt angajate de către beneficiarul ajutorului de minimis între momentul semnării contractului de subvenție și finalul celor 18 luni de funcționare obligatorie pe durata implementării proiectului.

B. Categoria de cheltuieli neeligibile

Conform orientărilor privind accesarea finanțării în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020, următoarele tipuri de cheltuieli NU sunt eligibile:

1. subcontractele (externalizările) care determină o creștere a costului de executare a operațiunii;
2. subcontractele (externalizările) în temeiul cărora plata se definește în procente din costul total al proiectului;
3. taxa pe valoarea adăugată recuperabilă;
4. dobânda debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau pentru comisioane de garantare;
5. contribuția în natură;
6. achiziția de echipamente second-hand;
7. amenzi, penalități și cheltuieli de judecată;
8. costurile pentru operarea obiectivelor de investiții;
9. cheltuielile cu fabricarea, prelucrarea și comercializarea tutunului și a produselor din tutun;
10. achiziționarea de infrastructuri, terenuri și bunuri imobiliare pentru o contribuție din partea Fondului Social European, cu excepția cazurilor în care se aplică prevederile art. 98 alin. (2) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013;
11. orice cheltuieli care depășesc plafoanele stabilite prin ghidurile specifice sau prin instrucțiuni.

Pe parcursul implementării proiectului, cheltuielile considerate neeligibile, dar necesare derulării proiectului vor fi suportate de către beneficiar.

III.2.2. Evaluarea planurilor de afaceri

III.2.2.1. Evaluare conformității administrative și a eligibilității

Evaluarea va fi realizată de către o comisie de evaluare a conformității administrative și a eligibilității, formată din 3 experți din cadrul organizației care derulează concursul.

III.2.2.2. Evaluarea tehnico-financiară a planului de afacerii și Prezentarea planurilor de afaceri în fața Juriului

Planurile de afaceri vor fi supuse aprobării unui juriu în care vor fi cel puțin:

- un reprezentant al sectorului economiei sociale sau un reprezentant al unui ONG care demonstrează derularea de activități în domeniul social;
- un expert reprezentant al mediului de afaceri local din regiunea de implementare;
- un reprezentant al administratorului schemei de ajutor de minimis;

De asemenea, va fi constituit un comitet de soluționare a contestațiilor cu următoarea componență:

- un reprezentant al sectorului economiei sociale sau un reprezentant al unui ONG care demonstrează derularea de activități în domeniul social;
- un expert reprezentant al mediului de afaceri local din regiunea de implementare;
- un reprezentant al administratorului schemei de ajutor de minimis;

- ! În cadrul concursului de planuri de afaceri, se va avea în vedere aplicarea unui mecanism de evaluare și selecție a planurilor de afaceri bazat pe următoarele principii:
1. Nu vor fi finanțate două sau mai multe planuri de afaceri, propuse de persoane diferite, identice sau cu un grad foarte mare de asemănare în ceea ce privește descrierea segmentului de piață, planului de management și marketing și bugetul detaliat.
  2. Planurile de afaceri propuse spre finanțare vor reflecta realitatea segmentului de piață vizat și vor fi fundamentate tehnic și economic, pornind de la informații verificabile în zona geografică de implementare a proiectului.
  3. Finanțarea planurilor de afaceri se va face cu respectarea prevederilor din Ordinul nr. 772/2018 privind aprobarea schemei de Ajutor de Minimis – Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale și a legislației aplicabile.
  4. Nu se aplică schema de minimis ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectoarele pescuitului și acvaculturii, reglementate de Regulamentul (CE) nr. 1.379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1.184/2006 și (CE) nr. 1.224/2009 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 104/2000 al Consiliului.
  5. Nu se aplică schema de minimis ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole, astfel cum sunt enumerate în anexa nr. 1 a Tratatului CE.
  6. Nu se aplică schema de minimis ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul transformării și comercializării produselor agricole, prevăzute în anexa nr. 1 la Tratatul CE, în următoarele cazuri:
    - atunci când valoarea ajutorului este stabilită pe baza prețului sau a cantității produselor în cauză achiziționate de la producătorii primari sau introduse pe piață de întreprinderile în cauză;
    - atunci când ajutorul este condiționat de transferarea lui parțială sau integrală către producători primari;
    - ajutoarelor acordate destinate activităților legate de export către țări terțe sau către state membre, respectiv ajutoarele legate direct de cantitățile exportate, ajutoarele destinate înființării și funcționării unei rețele de distribuție sau destinate altor cheltuieli curente legate de activitatea de export;
    - ajutoarelor acordate condiționate de utilizarea preferențială a produselor naționale față de cele importate;
    - ajutoarelor acordate pentru achiziția de vehicule de transport rutier de mărfuri.
- ! Planurile de afaceri propuse spre finanțare vor reflecta realitatea segmentului de piață vizat și vor fi fundamentate tehnic și economic, pornind de la informații verificabile în zona geografică de implementare a proiectului.

III.2.2.3. Priorități orizontale și Teme secundare FSE

Dezvoltarea durabilă - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor

Definiția dezvoltării durabile dată de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare este "dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitățile generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi". Conceptul de dezvoltare durabilă desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică al căror fundament îl reprezintă asigurarea echilibrului între sistemele socio-economice și potențialul natural.

Dezvoltarea durabilă este privită ca o adaptare a societății și a economiei la marile probleme cu care omenirea se confruntă în prezent. Oamenii stau în centrul preocupărilor dezvoltării durabile. Ei au dreptul la o viață sănătoasă și productivă, în armonie cu natura.

! Aplicanții pot avea în vedere în planul de afaceri măsuri ce vor promova concret dezvoltarea durabilă prin dezvoltarea unor produse, tehnologii sau servicii care contribuie la aplicarea principiilor dezvoltării durabile de către întreprinderile finanțate. Măsuri de reducerea impactului asupra mediului cât mai mult posibil, prin activități dedicate protecției mediului, eficienței energetice, atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, biodiversității, rezistenței la dezastre, prevenirii și gestionării riscurilor, dezvoltarea unor produse, tehnologii sau servicii care contribuie la aplicarea principiilor dezvoltării durabile de către întreprinderile înființate.

Creșterea economiei globale exercită o presiune mult prea mare asupra resurselor Terrei. Situația se va agrava pe măsură ce populația mondială se apropie de cifra de 9 miliarde de locuitori. O concurență mai mare pentru resurse limitate va conduce la creșterea prețurilor și a instabilității, **tendențe globale care vor avea un impact imens asupra economiei europene.** În viziunea UE, este nevoie de o economie care să crească, respectând, în același timp, limitele planetare și constrângerile în materie de resurse. Pentru ca resursele să fie utilizate mai eficient, milioane de întreprinderi și consumatori vor trebui să își transforme practicile de producție și consum. Toate părțile implicate vor trebui să se asigure că politica, finanțarea, investițiile, cercetarea și inovarea sunt orientate în aceeași direcție. Europa 2020, strategia de creștere a UE, vizează transformarea Uniunii Europene într-o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Unul dintre elementele de bază ale acestei inițiative este Foaia de parcurs către o Europă eficientă din punct de vedere energetic. Aceasta arată drumul către o economie mai durabilă, cu inițiative politice al căror scop este stimularea inovării pentru obținerea de beneficii economice și de mediu, pe termen scurt și lung.

! Aplicanții pot avea în vedere în planul de afaceri măsuri care vor promova concret sprijinirea către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor (accent pe reciclare, utilizarea surselor alternative de energie și a produselor/echipamentelor cu emisii reduse de dioxid de carbon, sporirea sensibilizării consumatorilor și utilizarea puterii lor de cumpărare pentru a favoriza produsele și serviciile care se realizează cu emisii reduse de dioxid de carbon, sprijinirea investițiilor în produse necesare reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, inovare și introducerea de noi tehnologii cu emisii reduse de CO₂, inițiative de etichetare ecologică și armonizarea standardelor, creșterea disponibilității produselor de consum eficiente și durabile, respectarea principiului poluatorul plătește etc).

Nediscriminare

Prin discriminare se înțelege „orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

! În implementarea planurilor de afaceri se vor evita discriminările de orice fel.

! Aplicanții pot avea în vedere în planul de afaceri măsuri ce țin de nediscriminare în raport cu proprii membri, angajați, furnizori, clienți și parteneri.

Inovare socială

Conform Ghidului de inovare socială al Uniunii Europene, inovarea socială reprezintă „dezvoltarea și implementarea de noi idei, îndeplinind nevoile sociale și creând noi relații și colaborări”. Aceste inovări aduc beneficii societății și dezvoltă abilitățile oamenilor. Inovarea socială poate fi abordată din trei perspective diferite, conform Comisiei Europene:

- ✎ Inovarea nevoilor sociale, care răspunde nevoilor sociale ce nu sunt adresate de instituții publice existente și care vizează grupurile vulnerabile, cum ar fi tineri, migranți, persoane în vârstă sau persoane excluse din punct de vedere social;
- ✎ Adresarea provocărilor sociale prin inovare care integrează în același timp aspectele economice, sociale și de mediu.
- ✎ Schimbarea sistemică, care poate fi realizată prin procese de dezvoltare organizațională, dar și prin schimbarea relațiilor dintre instituții și acționari.

! Aplicanții pot avea în vedere în planul de afaceri măsuri ce vor promova concret inovarea socială:

- ✎ Metode inovatoare de implicare activă a membrilor comunității în operațiunile sprijinite, inclusiv pentru depășirea barierelor de ordin moral sau care țin de cutumele din societate/etnice;
- ✎ Metode inovatoare de combatere a discriminării;
- ✎ Metode inovatoare de organizare a muncii, inclusiv în vederea inserției profesionale a persoanelor defavorizate;
- ✎ Valorificarea oportunităților locale în identificarea soluțiilor propuse;
- ✎ Activități și inițiative care vizează promovarea egalității de șanse, nediscriminarea etc.
- ✎ Aplicarea de mecanisme de preluare de către agenții economici a unor servicii publice, prin intermediul unor activități comerciale vizând servicii sociale, culturale, de mediu etc. (de ex., alpinism utilitar, peisagistică, îngrijire bătrâni, livrarea la domiciliu de alimente sau alte consumabile etc.).

! **Atenție!**

! dintre cele 21 planuri de afaceri aprobate, cel puțin:

- 10% propun măsuri pentru promovarea concretă a tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor;
- 10% promovează concret inovarea socială și nediscriminarea;
- ! planurile de afaceri vor aloca:
  - minim 3% din buget (min 416.071 lei) pentru promovarea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon;
  - 5 % din buget (min 693.451 lei) pentru promovarea inovării sociale;
  - minim 3% din buget (min 416.071 lei) pentru promovarea nediscriminării;
- ! aceste alocări financiare se vor regăsi în toate planurile de afaceri sau doar în anumite planuri de afaceri;

III.2.3. Ierarhizarea și selecția planurilor de afaceri în vederea finanțării prin schema de ajutor de minimis

Având în vedere indicatorii propuși a se realiza în cadrul proiectului NESES -"Start-up social Nord Est!" – antreprenoriat social sustenabil în regiunea Nord-Est dar și alocarea financiară aferentă acestui proiect, algoritmul de ierarhizare va viza următoarele etape:

- Comisia stabilește clasamentul general în funcție de punctajul total obținut în urma evaluării;
- Comisia identifică planurile de afaceri care sunt identice sau cu un grad foarte mare de asemănare în ceea ce privește descrierea segmentului de piață, planului de management și marketing și bugetul detaliat;
- Comisia identifică planurile de afaceri care au fost depuse de participanții care nu au participat la programul de formare antreprenorială organizat în cadrul proiectului și trece pe lista de rezervă toate planurile care depășesc procentul de 10% din totalul planurilor de afaceri estimat pentru finanțare.

În urma evaluării și selectării planurilor de afaceri se va întocmi o listă cu 21 de planuri de afaceri ce urmează a fi subvenționate și o lista de rezervă cu 10 planuri de afaceri clasificate în ordinea descrescătoare a punctajului obținut și după aplicarea condițiilor obligatorii. Persoanele ale căror planuri de afaceri sunt pe lista de rezervă ar putea beneficia de ajutor de minimis dacă una sau mai multe persoane din lista cu planuri de afaceri selectate pentru finanțare renunță la implementarea afacerii. Procesul de evaluare și selecție a planurilor de afaceri câștigătoare se va finaliza printr-un proces verbal semnat de toți membrii comisiei iar rezultatele evaluării tuturor planurilor de afaceri depuse vor fi publicate pe site-ul proiectului.

Având în vedere prevederile GDPR, pe site-ul proiectului, se va publica doar ID-ul care a fost alocat planului de afaceri de către administratorul schemei de minimis și punctajul total acordat, fără alte date de identificare a beneficiarului.

Numărul total de întreprinderi ce vor fi create și finanțate în urma organizării concursului de afaceri este de 21:

- 11 întreprinderi monitorizate de Direcția de Asistență Socială Botoșani;
- 10 întreprinderi monitorizate de S.C. LOCATIVA S.A. Botoșani.

III.3. Pregătirea antreprenorilor în domeniul de activitate vizat de planul de afaceri selectat

Asociația PARTENER – Grupul de Inițiativă pentru Dezvoltarea Locală Iași (Partenerul 2) va organiza și livra servicii personalizate de consiliere în domeniul antreprenoriatului ulterior finalizării procesului de selecție a planurilor de afaceri. Aceste servicii vor fi oferite doar persoanelor selectate în vederea implementării planurilor de afaceri, completând cunoștințele și aptitudinile dobândite de aceștia în cadrul formării antreprenoriale specifice.

Pentru o abordare personalizată, eficientă și adaptată nevoilor și caracteristicilor beneficiarilor, la debutul activității de consiliere experții de consiliere în antreprenoriat vor elabora un plan individual de consiliere, în care identifică domeniile cheie de interes pt. fiecare beneficiar, stabilesc obiectivele și definesc planul de acțiune. Menirea serviciilor de consiliere este de a-l ghida, dar și de a soluționa problemele concrete întâlnite de beneficiari.

Un parcurs individualizat de consiliere va avea o durată medie de 40 h/plan de afaceri selectat (la care vor participa persoanele care privesc planul de afaceri) și va viza aspectele relevante pentru inițierea și demararea întreprinderii sociale. Acesta va fi structurat sub forma de întâlniri individuale (min.30%), de grup, mesagerie instantă, e-mail, contact telefonic, rubrica „întrebări/raăspunsuri” de pe site-ul proiectului, online/vizite în organizații active în economia socială etc.

În funcție de nevoile specifice ale beneficiarilor, pot fi abordate aspecte privind finanțarea afacerii sociale, surse de finanțare – vânzarea de bunuri și servicii, granturi, donații, managementul financiar, obținerea avizelor/acordurilor/autorizațiilor de funcționare specifice domeniului de activitate ales, aspecte care derivă din practica de business actuală, trendurile estimate pe termen mediu în sfera business, contabilitate, consultanță juridică, marketing și vânzări, resurse umane etc.

III.4. Organizarea și funcționarea unei întreprinderi sociale finanțate cu ajutor de minimis

III.4.1. Înființarea întreprinderii

Persoanele ale caror planuri de afaceri au fost selectate spre finanțare prin ajutor de minimis au obligația să înceapă de îndată demersurile privind înființarea întreprinderilor de economie socială, conform Legii 219/2015 art 3, 4 și 8 și HG 585/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 219/2015 privind economia socială.

Potrivit legislației în vigoare, întreprinderile sociale pot fi înființate din punct de vedere legal, ca societăți cooperativede gradul I, cooperative de credit, asociații și fundații, case de ajutor reciproc ale salariaților/pensionarilor, societăți agricole, societăți sau alte forme, care, potrivit actelor de înființare și funcționare demonstrează faptul că activitatea desfășurată are scop social, respectă principiile prevăzute la art. 4 din Legea 219/2015, precum și criteriile prevăzute la art. 8, alin (4) din lege.

Întreprinderile nou înființate vor trebui să aibă sediul social și, după caz, punctul/punctele de lucru în mediul urban sau în mediul rural din regiunea de dezvoltare Nord-Est.

Persoanele angajate în cadrul întreprinderilor nou înființate vor avea, în mod obligatoriu, domiciliul sau reședința în regiunea/regiunile de dezvoltare în care se implementează proiectul, în mediul urban sau rural, respectiv în județele Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui.

Pe parcursul acestei perioade, beneficiarii planurilor de afaceri selectate vor beneficia de servicii de consultanță și mentorat în vederea înființării afacerilor.

După înființare, întreprinderile nou create trebuie să funcționeze, pe toată durata implementării proiectului, pentru o perioadă obligatorie de minimum 18 luni de la data obținerii atestatului de întreprindere socială, la care se adaugă o perioadă minimă obligatorie de 6 luni de sustenabilitate.

Perioada de sustenabilitate se derulează în continuarea perioadei de funcționare anterior menționată și se încheie la minimum 24 de luni de la obținerea atestatului de întreprindere socială.

Întreprinderea socială nou înființată trebuie să creeze **minim 5 locuri de muncă (pentru maxim 100.000 euro finanțare)**. Persoanele vor fi angajate până la **finalul lunii a treia de la data semnării contractului de subvenție**. Persoanele pot fi angajate atât full-time, cât și part-time, cu condiția ca norma să fie respectată întocmai și în cele 6 luni după cele 18 luni de implementare, conform planului de afaceri. Rata orară poate să crească, dar nu poate să scadă.

III.4.2. Acordarea ajutorului de minimis

- ✎ Măsurile de sprijin acordate în cadrul prezentei scheme constau în finanțare nerambursabilă din fonduri comunitare și naționale.
- ✎ Furnizorul schemei de ajutor de minimis lansează cererea de propuneri de proiecte, stabilește condițiile de eligibilitate și de selecție conform Metodologiei de verificare, evaluare și selecție a proiectelor POCU, aprobată de CM POCU, documentului Orientări privind accesarea finanțărilor în cadrul POCU 2014 - 2020, Ghidului solicitantului "Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale" și selectează beneficiarii de finanțare nerambursabilă.

Regulile de acordare a ajutoarelor de minimis

- ! Din perspectiva monitorizării cumulului ajutoarelor de minimis de care poate beneficia o întreprindere pe parcursul a 3 ani fiscali, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 1.407/2013, momentul acordării ajutorului de minimis se consideră data semnării contractului de subvenție.
- ! Pentru respectarea regulilor de cumul, solicitantul ajutorului de minimis va prezenta o declarație de eligibilitate, pe propria răspundere, în care va menționa informațiile referitoare la orice alt ajutor de minimis primit în ultimii 2 ani fiscali anteriori datei de depunere a cererii de finanțare, precum și în anul fiscal curent, până la depunerea cererii de finanțare, respectiv încheierea contractului de subvenție, cu respectarea prevederilor referitoare la întreprinderea unică.
- ! Ajutoarele de minimis acordate în cadrul prezentei scheme pot fi cumulate cu ajutoarele de minimis acordate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 360/2012 al Comisiei*4) în limita plafonului stabilit în regulamentul respectiv. Ajutoarele de minimis acordate în condițiile prezentei scheme pot fi cumulate cu ajutoare de minimis acordate în conformitate cu alte regulamente de minimis în limita plafonului relevant de 200.000 euro.
- ! Ajutoarele de minimis acordate în cadrul prezentei scheme nu se vor cumula cu alte ajutoare de stat în sensul art. 107 alin. (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene acordate pentru aceleași costuri eligibile, dacă un astfel de cumul generează o intensitate a ajutorului de

stat care depășește intensitatea maximă stabilită în fiecare caz în parte printr-un regulament privind exceptările în bloc sau printr-o decizie adoptată de Comisia Europeană.

- ! Ajutoarele de minimis aferente prezentei scheme care nu se acordă pentru sau nu sunt legate de costuri eligibile specifice pot fi cumulate cu alte ajutoare de stat acordate în temeiul unui regulament de exceptare pe categorii sau al unei decizii adoptate de Comisie.

III.4.3. Drepturile și obligațiile beneficiarului ajutorului de minimis

A. Drepturile Beneficiarului ajutorului de minimis:

- a) acordarea subvenției în cuantumul prevăzut în contractul de subvenție, cu respectarea specificațiilor menționate la art.5.1 din Contractul de subvenție (Anexa nr. la prezentul ghid), prin primirea eşalonată de fonduri pe bază de documente justificative transmise Beneficiarului finanțării nerambursabile, până la acoperirea integrală a cuantumului prevăzut în Contractul de subvenție, în vederea acoperirii cheltuielilor angajate/efectuate pentru implementarea planului de afaceri.
- b) accesarea mecanismelor de finanțare, în condițiile legislației în vigoare, pentru primirea fondurilor menționate la pct. a) de mai sus.

B. Obligațiile cu caracter general aplicabile Beneficiarului schemei de ajutor de minimis:

- a) utilizarea subvenției exclusiv pentru atingerea scopului și obiectivelor pentru care a fost acordată, conform proiectului admis la finanțare și contractului de subvenție. În acest sens, pentru a beneficia de ajutor de minimis, beneficiarul ajutorului de minimis are obligația de a implementa planul de afaceri selectat și de a asigura sustenabilitatea activităților în condițiile prevăzute în schemă de ajutor de minimis și în Ghidul Solicitantului Condiții Specifice *Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale*.
- b) Beneficiarul ajutorului de minimis are obligația de a raporta furnizorului schemei de ajutor de minimis/administratorului schemei de ajutor de minimis toate datele și informațiile necesare pentru monitorizarea ajutorului de minimis, în formatul pus la dispoziție de către furnizorul schemei.
- c) Beneficiarul ajutorului de minimis are obligația de a restitui întreaga valoare a ajutorului de minimis primit în situația nerespectării condițiilor de acordare și utilizare a ajutorului, inclusiv dobânda aferentă.
- d) Constituie motive de restituire parțială a ajutorului de minimis primit efectuarea unor cheltuieli care nu respectă prevederile art. 2 alin (1) din Hotărârea Guvernului nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020.
- e) deschiderea de conturi la bănci sau trezorerie, conform solicitărilor beneficiarului de finanțare nerambursabilă și prezentarea dovezii pentru deschiderea de cont, înainte de virarea primei tranșe din subvenție.
- f) informarea în scris a beneficiarului de finanțare nerambursabilă, cu privire la orice modificări referitoare la bugetul ajutorului de minimis aprobat și la activitatea desfășurată care poate afecta implementarea proiectului aferent Contractului de finanțare în termen de maximum 3 de zile lucrătoare de la constatarea modificării.

- g) asigurarea accesului la sediul Beneficiarului schemei de ajutor de minimis a reprezentanților beneficiarului de finanțare nerambursabilă și a persoanelor împuternicite de furnizorul ajutorului de minimis (MFE prin AMPOCU/ OI POCU) sau Consiliul Concurenței să efectueze controlul privind modul de utilizare a subvenției, precum și punerea la dispoziția acestora a documentelor solicitate
- h) depunerea la beneficiarul de finanțare nerambursabilă a raportului anual privind activitatea desfășurată de întreprinderea socială (anexa 5A la normele de aplicare a L219/2015) și/sau a extrasului din raportul social anual privind activitatea cu caracter social desfășurată de întreprinderea socială (anexa 5B la normele de aplicare a L219/2015)
- i) transmiterea tuturor datelor, informațiilor și documentelor solicitate de beneficiarul de finanțare nerambursabilă, furnizorul ajutorului de minimis (MFE prin AMPOCU/ OI POCU), administratorul ajutorului de minimis sau Consiliul Concurenței, în termenele stabilite de aceștia.
- j) păstrarea unei evidențe detaliate a subvenției primite cu titlu de ajutor de minimis în baza Contractului de subvenție, pe o durată de cel puțin 10 ani de la data primirii ultimei tranșe de subvenții. Această evidență trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru a demonstra respectarea condițiilor impuse de legislația comunitară în domeniul ajutorului de minimis.
- k) depunerea la beneficiarul de finanțare nerambursabilă, conform solicitării acestuia, în termen de maximum 5 zile lucrătoare de la data încetării implementării proiectului aferent Contractului de finanțare, a raportului privind activitatea desfășurată și documentele suport
- l) raportarea către beneficiarul finanțării nerambursabile, a tuturor datelor și a informațiile necesare pentru monitorizarea ajutorului de minimis, în formatul pus la dispoziție de către furnizorul schemei.
- m) depunerea la organele competente a rapoartelor anuale/documentelor privind evidențierea ajutorului de minimis, potrivit legislației în vigoare privind ajutorul de minimis.
- n) menținerea destinației bunurilor achiziționate prin ajutor de minimis pe o durată de minimum 3 ani de la finalizarea proiectului aferent Contractului de finanțare, obligația arhivării și păstrării documentelor conform legislației în vigoare.
- o) restituirea întregii valori a ajutorului de minimis primit în situația nerespectării condițiilor de acordare a ajutorului, inclusiv dobânda aferentă.
- p) respectarea prevederilor minime de informare și publicitate în conformitate cu documentul *Orientări privind accesarea finanțărilor din Programul Operațional Capital Uman* cu modificările și completările ulterioare.

III.4.4. Obligațiile și drepturile Administratorului schemei de ajutor de minimis

III.4.4.1. Obligațiile Administratorului schemei de ajutor de minimis sunt:

1. Administratorul schemei de ajutor de minimis are obligația de a monitoriza permanent ajutoarele de minimis acordate, aflate în derulare, și de a dispune măsurile care se impun în cazul încălcării condițiilor impuse prin schema de ajutor de minimis sau prin legislația națională ori europeană aplicabilă la momentul respectiv;

2.Administratorului schemei de ajutor de minimis are obligația de a monitoriza respectarea regulilor de sustenabilitate de către beneficiarul ajutorului de minimis;

3.Obligația de a transfera, conform mecanismului cererilor de prefinanțare/rambursare/plată, fonduri către Beneficiarul ajutorului de minimis pentru acoperirea directă a costurilor în funcție de activitățile desfășurate pentru atingerea scopului pentru care a fost acordată, până la acoperirea cuantumului subvenției, conform bugetului proiectului aprobat;

4.Obligația de a verifica periodic, conform prevederilor din proiect, modul de utilizare a subvenției acordate și de desfășurare a activității.

5.Obligația de a informa beneficiarul ajutorului de minimis cu privire la orice modificare aferentă implementării proiectului care are consecințe directe asupra activității Beneficiarul ajutorului de minimis – contract de finanțare, cerere de finanțare, buget.

6.Obligația de a păstra evidențe detaliate privind ajutorul de minimis acordat pe o durată de cel puțin 10 ani de la data la care ultima alocare specifică a fost acordată în baza schemei de ajutor de minimis. Aceste evidențe trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru a demonstra respectarea condițiilor impuse de legislația comunitară în domeniul ajutorului *de minimis*.

III.4.4.2.Drepturile Administratorului schemei de ajutor de minimis sunt:

1.Dreptul de a solicita rapoarte, documente, informații cu privire la modul de utilizare a subvenției și activitatea desfășurată.

2.Dreptul de a avea acces la sediul Beneficiarul ajutorului de minimis, de a efectua controlul privind modul de utilizare a subvenției și modul de desfășurare a achizițiilor, și de a i se pune la dispoziție de către Beneficiarul ajutorului de minimis toate documentele solicitate.

3.Dreptul de a solicita Beneficiarul ajutorului de minimis restituirea sumelor primite cu titlu de subvenție și rămase necheltuite sau pentru care nu există justificare, până la data de expirării contractului de subvenție.

4.Dreptul de a solicita Beneficiarul ajutorului de minimis restituirea întregii subvenții acordate în cazul în care Beneficiarul ajutorului de minimis nu își îndeplinește obligațiile prevăzute în contractul de subvenție.

III.4.5.Motive de restituire integrală a ajutorului de minimis

Motivele care pot conduce la restituirea integrală a ajutorului de minimis:

- ! nerespectarea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1.407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis;
- ! nerespectarea țintelor indicatorilor privind numărul de locuri de muncă asumate prin planul de afaceri, în conformitate cu prevederile *GHIDULUI SOLICITANTULUI – CONDITII SPECIFICE POCU Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale*. Beneficiarii ajutorului de minimis au obligația menținerii locurilor de muncă nou-create în numărul și pe durata menționată în *GHIDUL SOLICITANTULUI – CONDITII SPECIFICE POCU Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale*;

- ! suspendarea sau retragerea, după caz, a atestatului de întreprindere socială sau a mărcii sociale (în cazul întreprinderilor sociale de inserție) în perioada de implementare a planului de afaceri sau în perioada de sustenabilitate stabilită conform *GHIDULUI SOLICITANTULUI – CONDITII SPECIFICE Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale*.

III.4.6. Recuperarea ajutorului de minimis

Recuperarea ajutorului de minimis se realizează de către furnizorul schemei de ajutor de minimis, conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările ulterioare. Pentru aceasta, furnizorul schemei de ajutor de minimis elaborează metodologia de recuperare a ajutorului de minimis.

Ajutorul de minimis care trebuie recuperat include și dobânda aferentă, datorată de la data plății ajutorului până la data recuperării acestuia. Rata dobânzii aplicabile este cea stabilită prin Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu respectarea prevederilor Regulamentului (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

III.4.6.1. Restituirea parțială a ajutorului de minimis

Așa cum se menționează în contractul de subvenție (Anexa nr.6 la prezentul ghid), constituie motiv de restituire parțială a ajutorului de minimis efectuarea unor cheltuieli care nu respect prevederile art. 2 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul 49 operațiunilor finanțate prin Fondul European de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020, Cu modificările ulterioare.

Potrivit art. 2 alin. (1) din acest act normativ, pentru a fi eligibilă, o cheltuială trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții cu caracter general:

- să respecte perioada de implementare stabilită de autoritatea de management prin contractul/decizia/ ordinul de finanțare;

- să fie însoțită de facturi emise în conformitate cu dispozițiile legislației naționale sau ale statului în care acestea au fost emise ori de alte documente contabile pe baza cărora se înregistrează obligația de plată și de documente justificative privind efectuarea plății și realitatea cheltuielii efectuate, pe baza cărora cheltuielile să poată fi verificate/controlate/auditare, cu respectarea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1.303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013;

- să fie în conformitate cu prevederile programului; I să fie în conformitate cu contractul/decizia/ordinul de finanțare, încheiat între autoritatea de management sau organismul intermediar și beneficiar, cu respectarea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1.303/2013; I

- să fie rezonabilă și necesară realizării operațiunii;

- să respecte dispozițiile legislației Uniunii Europene și naționale aplicabile;

-să fie înregistrată în contabilitatea beneficiarului, cu respectarea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1.303/2013.

III.4.7. Semnarea contractului de subvenție

Cu respectarea prevederilor privind înființarea întreprinderilor sociale, pentru semnarea contractelor de subvenție este necesară depunerea la administratorul schemei de minimis a următoarelor documente:

- a) C.I. – în original și copie, pentru reprezentantul legal al întreprinderii nou înființate
- b) Documentele statutare, inclusiv actele adiționale, dacă există;
- c) Certificatul de înregistrare fiscală/CUI;
- d) Fișă de identificare financiară pentru contul în care va fi virată subvenția și din care vor fi operate plățile specifice prevăzute în planul de afacere finanțat.
- e) Declarație de eligibilitate (Anexa nr. 1 la ghid)
- f) Declarație pe propria răspundere privind ajutoarele de minimis (Anexa nr. 2 la ghid)
- g) Declarație de evitare a conflictului de interese și a incompatibilității (Anexa nr.3 la ghid)
- h) Declarație dublă finanțare (Anexa nr.4 la ghid)
- i) Declarație pe propria răspundere privind calitatea de asociat majoritar (Anexa nr.5 la ghid).

Modelul contractului de subvenție este prezentat în Anexa nr. 6 la prezentul ghid.

III.4.8. Termenele limita și condițiile pentru depunerea tranșei de plată aferentă avansului și a tranșei finale

Întreprinderea nou creată va trebui să devină operațională în termen de maxim 4 luni de la semnarea contractului de subvenție. Această condiție este considerată îndeplinită în momentul în care s-au asigurat premisele pentru producția de bunuri și/sau prestarea de servicii și/sau executarea lucrărilor în conformitate cu planurile de afaceri.

În vederea eliberării primei tranșe de plată, beneficiarul contractului de subvenție trebuie să facă dovada operaționalizării întreprinderii prin prezentarea de contracte de furnizare bunuri/contracte de servicii/angajare personal, închiriere / autorizare spații etc.

În cazul în care beneficiarul subvenției nu poate dovedi operaționalizarea întreprinderii în termen de 4 luni de la semnarea contractului de subvenție, contractul se va rezilia și subvenția va fi acordată următorului plan de afaceri de pe lista de rezervă.

În cazul în care beneficiarul nu poate dovedi utilizarea subvenției în scopul descris în planul de afaceri timp de 3 luni din momentul încasării subvenției, el va fi obligat să restituie integral subvenția acordată.

Tranșele vor fi plătite conform prevederilor Contractului de subvenție, anexat la prezentul Ghid, în baza documentelor justificative solicitate de Administratorul schemei de antreprenariat.

III.5. Monitorizarea funcționării și dezvoltării celor 21 de întreprinderi sociale finanțate

Metodologia de monitorizare va fi elaborată de către experții coordonatori selecție, creare și operaționalizare SES, cu sprijinul și inputurile din partea experților și persoanelor implicate în proiect (consultanți monitorizare etc.), inclusiv al P2, pe baza elementelor definite prin CF.

Metodologia va conține aspecte privind măsurile și acțiunile de monitorizare, fluxul de lucru, instrumentele necesare, calendarul de monitorizare, rezultatele așteptate, alte aspect relevante.

Experții coordonatori vor aduce metodologia la cunoștința tuturor experților implicați în aceasta activitate.

Organismele care vor plăti subvențiile (Direcția de Asistență Socială Botoșani și S.C. LOCATIVA S.A.), prin intermediul consultanților monitorizare SES și cu suportul și expertiza experților Asociația Partener – Grupul de inițiativă pentru Dezvoltare Locală Iași, vor efectua multiple acțiuni în vederea monitorizării activității întreprinderilor create, îndeplinirii indicatorilor, atingerii tuturor rezultatelor și a obiectivelor asumate de beneficiarul ajutorului de minimis prin planul de afaceri, precum și modul în care acesta respecta prevederile contractului de subvenție.

De asemenea, prin activitatea de monitorizare vor fi avute în vedere exploatarea și sustenabilitatea planului de afaceri asumat în sensul dezvoltării, și nu doar al supraviețuirii în piață, cu acordarea unei atenții sporite menținerii locurilor de muncă și funcționalității întreprinderilor create.

Beneficiarul este obligat să mențină o evidență contabilă analitică distinctă, utilizând conturi analitice pentru reflectarea tuturor operațiunilor referitoare la implementarea Planului de afaceri, în conformitate cu dispozițiile legale.

Beneficiarul are obligația de derula procedurile de achiziție cu respectarea prevederilor legale aplicabile.

În scopul verificării realității operațiunilor derulate de către Beneficiari, S.C. LOCATIVA S.A. și DAS Botoșani prin delegații lor, vor efectua verificări la locația/locațiile de implementare a proiectului.

Beneficiarul și Partenerii acestuia au obligația de a pune la dispoziția oricărui alt organism abilitat să verifice modul de utilizare a finanțării nerambursabile, la cerere și în termen, documentele și/sau informațiile solicitate și să asigure toate condițiile pentru efectuarea verificărilor la fața locului.

Neprezentarea documentelor solicitate în cadrul verificărilor conduce la declararea ca neeligibile a cheltuielilor aferente documentelor solicitate.

Beneficiarul are obligația de a păstra toate documentele originale aferente proiectului (Beneficiarul va deține în copie conform cu originalul și documentele partenerilor), inclusiv documentele contabile, privind activitățile și cheltuielile eligibile în vederea asigurării unei piste de audit adecvate, în conformitate cu regulamentele comunitare și naționale.

Beneficiarii de ajutoare de minimis au obligația de a pune la dispoziția furnizorului/administratorului schemei de ajutor de minimis, în formatul și în termenul solicitat de acesta, toate datele și informațiile necesare în vederea îndeplinirii procedurilor de raportare și monitorizare ce cad în sarcina furnizorului.

După perioada de implementare a proiectului, beneficiarul trebuie să asigure continuarea funcționării afacerii, inclusiv cu obligația menținerii numărului locurilor de muncă pe o perioadă de minimum 6 luni, numită și perioadă de sustenabilitate.

Pentru perioada de sustenabilitate, fiecare beneficiar va primi procedura operațională de monitorizare și control. Procedura operațională de monitorizare și control stabilește:

- 🔗 indicatorii urmăriți, obligațiile și termenii de raportare a beneficiarilor;
- 🔗 modalități de monitorizare, verificare și control;

- 📌 instrumentele de verificare și monitorizare utilizate;
- 📌 măsuri care se impun în cazul încălcării condițiilor prevăzute de schema de minimis - procedură de recuperare a ajutorului de stat în cazul neîndeplinirii obligațiilor asumate.

Experții coordonatori selecție, creare și operaționalizare SES -uri vor întocmi și furniza fiecărui beneficiar documentele tip necesare solicitării ajutorului de minimis, precum și procedura de raportare a îndeplinirii condițiilor aferente alocării tranșelor de finanțare.

Pe parcursul primelor 12 luni de funcționare, după alocarea primei tranșe, membrii echipei administratorului schemei de minimis vor verifica periodic (lunar/trimestrial) activitățile și cheltuielile realizate de către întreprinderi în vederea stabilirii conformității cu planul de afaceri și prevederilor specifice ajutorului de minimis.

Verificarea se realizează în baza raportărilor tehnice și financiare realizate de către întreprinderi și vizitelor efectuate la sediul acestora de către experții administratorului. Se asigură informarea beneficiarilor în timp real cu privire la orice modificare aferentă implementării proiectului, care poate avea consecințe directe asupra activității beneficiarului ajutorului de minimis și realizării în bune condiții a obligațiilor asumate prin planul de afaceri și prin contractul de subvenție.

Direcția de Asistență Socială Botoșani și S.C. Locativa S.A. Botoșani, cu suportul Asociației PARTENER – Grupul de Inițiativă pentru Dezvoltarea Locală Iași, vor monitoriza progresul implementării planurilor de afaceri finanțate prin:

- 📌 verificarea documentelor – *întreprinderile beneficiare vor elabora și vor transmite către administratorul schemei de antreprenoriat următoarele:*
  - ! rapoarte trimestriale de progres, în termen de maxim 5 zile lucrătoare de la terminarea trimestrului;
  - ! raporte finale, cu termen de transmitere 10 zile lucrătoare, după finalizarea celor 18 luni de funcționare din perioada de implementare;
  - ! rapoarte de sustenabilitate, întocmite la 6 luni de la finalizarea proiectului;

Prin aceste acțiuni se va urmări stadiul îndeplinirii indicatorilor planurilor de afaceri, prevăzut în contractele de subvenție.

- 📌 vizite de monitorizare – *vor fi efectuate vizite pe teren la sediul social și/sau la punctele de lucru ale întreprinderilor sociale beneficiare, atât în perioada obligatorie de funcționare de 18 luni, cât și pe perioada de sustenabilitate;*
- 📌 analiza stadiului implementării planurilor de afaceri în vederea modificării/suspendării/rezilierii contractului de subvenție.

Direcția de Asistență Socială Botoșani coordonează și furnizează monitorizarea pentru 11 SES -uri, în baza expertizei proprii și a celei primite din partea S.C. Locativa S.A. și a Asociației Partener – Grupul de inițiativă pentru Dezvoltare Locală Iași .

S.C. Locativa S.A coordonează și furnizează monitorizarea pentru 10 SES-uri, în baza expertizei proprii și a celei primite din partea Direcția de Asistență Socială Botoșani și a Asociației Partener – Grupul de inițiativă pentru Dezvoltare Locală Iași .

Pe întreaga perioadă de monitorizare Direcția de Asistență Socială Botoșani și S.C. Locativa S.A. vor asigura gratuit beneficiarilor un Help-Desk activ (centralizarea întrebărilor, răspunsul la întrebări - interacțiunea cu beneficiarii, actualizarea informațiilor etc.).

De asemenea, va fi pus la dispoziția beneficiarilor gratuit un centru de resurse online, prin care vor fi disponibile resurse bibliografice relevante suplimentare din domeniul economiei sociale, antreprenoriatului social etc.

III.6. Achizițiile

Pe parcursul implementării planului de afaceri se vor respecta prevederile și recomandările în concordanță cu legislația națională în vigoare:

- Ordinul 1284/2016 privind aprobarea Procedurii competitive aplicabile solicitanților/beneficiarilor privați pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări finanțate din fonduri europene
- Legea nr. 98/2016 din 19 mai 2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările în vigoare.

Beneficiarul are obligația de derula procedurile de achiziție cu respectarea prevederilor legale aplicabile.

III.7. Măsurile de informare și publicitate

În cadrul planurilor de afaceri se vor implementa măsurile minime de informare și publicitate prevăzute în cadrul proiectului și se vor efectua conform legislației și prevederilor în vigoare.

Beneficiarii vor fi permanent informați cu privire la activitățile proiectului NESES telefonic, pe Facebook sau pe site-ul <https://dasbotosani.ro/neses/index.php/informatii-suplimentare/documente-utile>.

III.8. Dispoziții finale

- Organizatorii își rezervă dreptul de a corecta condițiile prezentului Ghid al Solicitantului în caz de nevoie, până în momentul semnării contractelor de subvenție. Corecțiile vor fi date publicării pe site-ul <https://dasbotosani.ro/neses/index.php/informatii-suplimentare/documente-utile>.
- Eventualele litigii aparute în executarea contractului de subvenție se vor rezolva cu prioritate pe cale amiabilă. În caz de emiteră a corecțiilor financiare de către organismul guvernamental competent, precum și în alte circumstanțe justificate, întreprinderea beneficiară poate executa restituirea din proprie inițiativă a sumelor către administratorul schemei.
- Litigiile ce nu au putut fi rezolvate pe cale amiabilă vor fi supuse soluționării instanței judecătorești competente material de la sediul administratorului schemei ajutorului de minimis.

IV. CONCLUZII

- Înființarea de întreprinderi sociale ca sursă de locuri de muncă, în special pentru grupurile de persoane vulnerabile, care se confruntă cu diferite obstacole în calea angajării, este sprijinită activ de către Fondul Social European.
- Întreprinderile nou-înființate în cadrul proiectului NESES vor avea sediul social și, după caz, punctul/punctele de lucru în regiunea în care se implementează proiectul – regiunea Nord-Est. Persoanele angajate în cadrul acestor întreprinderi vor avea, în mod obligatoriu, domiciliul sau reședința în regiunea Nord-Est;
- Valoarea maximă acordată per întreprindere (pentru un plan de afaceri aprobat) este de 100.000 euro, reprezentând maximum 100% din totalul cheltuielilor eligibile, și se acordă numai

întreprinderilor înființate de persoanele ale căror planuri de afaceri au fost selectate spre finanțare.

- Persoanele fizice nu pot avea calitatea de asociat, administrator, reprezentant legal sau angajat la mai mult de o întreprindere înființată în cadrul proiectului NESES. În cazul în care întreprinderea se înființează ca societate reglementată de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și are mai mult de un asociat, persoana fizică al cărei plan de afaceri a fost selectat în vederea finanțării va trebui să aibă calitatea de asociat majoritar.
- Beneficiarul are obligația de a raporta Direcției de Asistență Socială Botoșani / S.C. Locativa S.A., toate datele și informațiile necesare pentru monitorizarea ajutorului, în formatul pus la dispoziție de către aceștia.
- Beneficiarul ajutorului de minimis are obligația de a restitui întreaga valoare a ajutorului primit în situația nerespectării condițiilor de acordare și utilizare a ajutorului, inclusiv dobânda aferentă.